

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemško oolotno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V upravl. prejemam mesečno K 1.50

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvenemš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Nemški Farao.

Koroškimi Slovencem se godi v 20. stoletju približno tako, kakor starim Izraelcem v Egiptu, deželi piramid. Kakor je nekdanji egiptovski Farao izraelške otroke metal v reko Nil, tako meče koroški Farao, baron Hein, slovensko deco v žrelo nemškemu molohu. Višek brutalnosti in nasilja pa je dosegel ta slovanožrce z najnovejšim dekretom, katerega je poslal na knezoškofijski ordinarijat v Celovcu z rabeljsko zahtevo, da ga ta izvede. Ta dekret, ki ga je izdelal koroški deželni svet pod predsedstvom barona Heina, zasluži, da se prečita v dunajski zbornici da bo avstrijska javnost strmela nad brijtnostjo in pedagogično modrostjo koroških šolnikov. Stvar je ta-le: Koroški deželni zbor je v zadnjem zasedanju naročil deželnemu odboru oziroma deželnemu šolskemu svetu, naj skribi, da se poduk v veronauku v slovenskem jeziku tako uredi, da se bodo nemški otroci istega v nemškem jeziku učili. Mimogrede omenjeno je bil ta sklep popolnoma nepotreben, ker se na koroških šolah to povsod godi. Da bi pa slovenski katehet par nemških otrok kakega priseljenega uradnika še posebej učil, to bi bila vendar pretirana zahteva. In kaj je deželni šolski svet ukrenil: poslal je nek ferman s tabelo šol v mešanih okrajih na ordinarijat s sledečo vsebino:

C. kr. deželni šolski svet za Koroško v Celovcu, dne 18. decembra 1910, št. 6070. V zadevi jezika, v katerem se podučuje veronauk v čisto nemških šolah. Na prečastiti knezoškofijski ordinarijat v Celovcu.

Pritožbe, ki so prihajale vsled podučevanja veronauka v izključno slovenskem jeziku na nemških šolah v jezikovno mešanih krajih, so dale povod, da je naprosil deželni šolski svet z dne 16. septembra 1907, št. 4296, ordinarijat, da naj isti na katehete vpliva, da se imajo postaviti držati. Kaka navodila so kateheti dobili, to deželnemu šolskemu svetu ni znano; dejstvo pa je, da običajne pritožbe niso prenehale, ampak so ponovno v deželnem zboru na razgovor prišle, kjer se je povzljalo, da dela poučevanje veronauka v slovenskem jeziku nemškim otrokom te-

žave, če ga že ravno ne prepreči. Treba je torej na to delati, da se podučuje tudi veronauk v tistem jeziku, kakor drugi predmeti (namreč v nemškem). Vsled sklepa deželnega zbora z dne 18. februarja 1910 je deželni šolski svet dognal, da se v tridesetih šolah z nemškim učnim jezikom v jezikovno mešanih krajih podučuje veronauk nemško, v dvajsetih nemško in slovensko in v osmih samo slovensko. Zato zahteva deželni šolski svet sledeče:

1. V šolah z nemškim učnim jezikom se mora nemške otroke veronauk na vsak način v nemškem jeziku podučevati.

2. Pri slovenskih otrocih naj se pa veronauk sledeče uredi: Slovenske otroke naj se v prvem razredu v veronauku kolikor mogoče nemško podučuje in naj se katehet slovensčine samo kot pomožnega jezika poslužuje, v drugem razredu naj nemški jezik prevladuje in naj se katehet slovensčine samo izjemoma poslužuje; od tretjega razreda naprej naj to veronauk samo nemški. Tem predlogom primerno naj se tudi knjige za veronauk v šolo vpelejo. Prečastiti ordinarijat naj blagovoli tozadevna navodila izdati in jih semkaj naznaniti.

C. kr. šolski svet.

Hein m. p.

Sedaj pa komentar k temu nezasišlanemu dekretu.

Baron Hein sam priznava, da se na dvajsetih šolah nemškim otrokom veronauk v nemškem jeziku podava; kar se tiče onih osmih šol kjer se veronauk samo slovensko uči, je treba omeniti, da je v teh šolah večinoma par nemških otrok in da bi bilo nezasišano, da bi katehet teh par nemških otrok posebej učil. Za božjo voljo, kaj hočete, da bo cela šola zaradi teh par otrok trpela?

Najhujše pa šele pride: ta ferman tiha, raj se veronauk v sledečih tridesetih šolah, kjer je ogromna večina slovenskih otrok, ki ne znajo popolnoma nič nemškega, nemško podučuje. Šole so sledeče: 1. Zrelce 75-6 odstotkov slovenskih otrok, 24-4 odstotkov nemških otrok; 2. Bistrica 82-8 odst. slov. otrok, 16-2 odst. nemških; 3. Borovlje 69 odst. slov. otrok, 31 odst. nemških; 4. Freidenberg 23-8 odst. slov. otrok, 76-2 odst. nemških; 5. Grabšajn 89-4 odst. slov. otrok, 10-6 odst. nemških; 6. Trdnja ves 87-5 odst. slov. otrok, 12-5 odst. nem-

ških; 7. Sv. Jakob 43 odst. slov. otrok, 57 odst. nemških; 8. Kriva Vrba 19-7 slov. otrok, 80-3 nemških; 9. Žihpolje 85-4 odst. slov. otrok, 14-6 nemških; 10. Martin 83 odst. slov. otrok, 17 odst. nemških; 11. Pkerče 98-7 odst. slov. otrok, 1-3 nemških; 12. Ribnica 67-4 odstotkov slov. otrok, 32-6 nemških; 13. Sv. Tomaž 86-7 odst. slov. otrok, 13-3 nemških; 14. Temenica 73-9 odst. slov. otrok, 26-1 nemških; 15. Podljudelj 85-1 odst. slov. otrok, 15 odst. nemških; 16. Vetrinje 43 odst. slov. otrok, 57 odst. nemških; 17. Bajtiše 94-4 odst. slov. otrok, 5-6 odst. nemških; 18. Podkloster 62 odst. slov. otrok, 36 odst. nemških; 19. Thörl 66 odst. slov. otrok, 34 odst. nemških; 20. Vrba 42 odst. slov. otrok, 58 odst. nemških; 21. Pliberk 32 odst. slov. otrok, 66 odst. nemških; 22. Zelzna Kaplja 58-7 odst. slov. otrok, 41-3 odst. nemških; 23. Grebinj 73 odst. slov. otrok, 27 odst. nemških; 24. Guštajn 51-2 slov. otrok, 48-8 odst. nemških; 25. Mali Št. Vid 72 odst. slov. otrok, 28 odst. nemških; 26. Lipice 57-2 slov. otrok, 42-8 odst. nemških; 27. Prevalje 71 odst. slovenskih otrok, 29 odst. nemških; 28. Velikovec 49-3 odst. slov. otrok, 50-7 odst. nemških; 29. Tinje 99 odst. slov. otrok, 1 odst. nemških; 30. Spodnji Dravograd 55-2 odst. slov. otrok, 44-8 nemških.

V stoletju otroka, v času, ko se zidajo šole za slaboumne, zaostale otroke, ko se uvajajo vse mogoče naprave v šole, da bi se otrokom šolski pouk olajšal, ko se učijo katoliški misijonarji vseh narečij, da poganske otroke v domačem dialektu podučujejo, pa pride baron Hein s takim dekretom v javnost, ki spreminja šolo naravnost v mučilnico in veronauk otrokom naravnost pristudi! Dvoje namerava ta dekret, ubiti v otrocih čut slovenstva in čut verske zavesti. To dvoje leži koroški gospodi najbolj v želodcu: Slovenstvo in pa cerkev. In kako zvito in hinavsko so to uprizorili; naprej so upegljali v škoro popolnoma slovenske šole nemški jezik kot učni jezik, potem pa hinavsko zavijajo: učni jezik je nemški, ergo se mora tudi veronauk nemško podučevati. In ta odlok so izdali možje-šolniki, strokovnjaki v šolskih stvarih!

Nas nič ne briga, kaj pravi učni jezik, ampak kaj pravi pamet! In te bi koroškimi pedagogom na vsak način več pripisovali, kakor so jo pokazali. Cerkev pravi »docete omnes gentes«, in

tega navodila se bo posluževala koroška slovenska duhovščina v razlaganju veronauka pri slovenskih otrocih in ne tistih fermanov barona Heina, magari če jih vsako leto sto izda. Tega prava se bomo posluževali tudi zanaprej in si ga ne bomo pustili nikdar vzeti, najmanj pa od barona Heina!

Shod S. L. S. v Trebnjem.

Pod predsedstvom gospoda župana Huča se je vršil včeraj jako številno obiskani shod S. L. S. v Trebnjem. Dr. Lampe je poročal o političnem položaju in o delu S. L. S. Občinski red in občinski volivni red je potrjen, tudi drugi zakoni, proti katerih sankciji spletarijo liberalci in Nemci, bodo prej ali slej ugodno rešeni. Liberalci ob Temenici lažejo na vse mogoče načine zoper S. L. S. Celo ako je kak kmet kaznovan zaradi šolske zamude, liberalci lažejo, če: To so naredili poslanci S. L. S. Glede šole zastopa naša stranka stališče, da se mora ljudska šola prenarediti v kmečkem smislu, sedanjí šolski zakon je delo liberalcev. S. L. S. je v manjšini v deželnem šolskem svetu in na okrajne šolske svete nima nobenega odločilnega vpliva, ker ji manjka zastopstva. Zato S. L. S. ni odgovorna za krivice, ki se gode na šolskem polju. Sklenili pa so poslanci S. L. S. v deželnem zboru zakon o šolskem nadzorstvu, po katerem pridejo zastopniki kmečkega ljudstva v večino v krajnem, v okrajnem in v deželnem šolskem svetu. Če obvelja ta zakon, bo to v veliko korist šoli in kmečkemu ljudstvu. A ravno liberalci so tisti, ki najbolj nasprotujejo takemu zakonu. Liberalci lažejo tudi čez kmečke denarne zavode, da bi odvrnili pozornost od svojega poloma. Govornik pojasni zadevo Glavne posojilnice, pri kateri naše posojilnice niso prav nič prizadete. Liberalci lažejo, da bodo duhovniki morali odstopiti od posojilnic, da bo potem vse propadlo. A to ni res: Z dovoljenjem cerkvene oblasti bodo duhovniki še vedno pridno sodelovali pri gospodarskih družtvih našega ljudstva. Slednjí predstavi govornik kandidata g. Vehovca, ki ga zborovalci srčno pozdravijo. Gospod Vehovec razvije svoj program, ki je program S. L. S., pošteno delo po geslu: Z Bogom za ljudstvo. S. L. S. je že v zadnjem zasedanju sklenila samo koristne stvari za naše

LISTEK.

P. L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

Salamanka obmolke v tem hipu, in ko zagleda novca, se spogne in ga pobere. . . . Pri tej priči se nagajivci zakrohočejo hrupno in porogljivo. Dali so duška vsi svoji stari jezi, kakoršno navadno kuhajo najemniki zoper hišnika. Salamanka pa je s povzdignjeno roko tekla nazaj na dvorišče, da se umije, in jih je zmerjala z grdobami in kačjo zalogo. Pa komaj stopi na dvorišče, ko jo vsa jeza v tem hipu mine; namesto tega pa se pokažejo druga čustva na njenem ogletem obrazu: najprej presenečenje, potem dvom, potem škodoželjnost in satansko veselje; veselje, da se zdaj vendar-le lahko mašči, da se sovražnikom. Njene oči so zagledale pri Marjaninih vratih onega moškega ravno, ko je skozi ključavnico z njo govoril; njen ostri nos je takoj staknil, da je to Janez, in da ni bilo ono naročilo nič drugega, kakor zvijača, s katero so se je hoteli odkrižati. Starka se ni motila. Oni našemljeneec je res bil Janez, ki je hotel Marjano rešiti pred živinskim očetom in pred preganjanjem Lopezinka in Sala-

manke. Posvetoval se je z gospodom Antonom, kateremu se je dekle smililo, in domenila sta si prav enostaven načrt. Marijana je bila že polnoletna in si ji torej lahko sama volila bivališče. Tako sta mislila Marjano najprej v hišo kaplanove sestre na varno spraviti, in kadar bi bili vsi postavni predpisi dovršeni, bi se pa lahko tudi zoper očetovo voljo poročila z Janezom. Ves vesel je hitel Janez ta lepi načrt deklici povedat; toda Martin Lenuh je okno od znotraj zaprl in je držal deklico zmeraj pod ključem. Vsled tega je bila deklica gotovo v nevarnosti, če bi se ji hotel približati. Poslužil se je torej pustnih zmed, da bi tako z zvijačo dosegel svoj namen.

Ko je Salamanka zagledala Janeza, je v tem hipu pozabila vso tisto tenkočutnost za snago; odvihnila je krilo in si obrisala umazane prste; nato pa je res kakor krogla iz kanona letela v brivnico, v kateri je Lopezinek najraje posedal. Ko je ta rodoljub zvedel, da je Janez pri Marjani, ga je obšlo ravno tako satansko veselje, kakor prej starko: naročil ji je, da naj ga čaka na oglu pri Grahovem, sam pa se je podvzval v neko umazano beznico, iz katere se je slišalo ono ploskanje z rokami, s katerim spremlja po nekaterih krajih špansko ljudstvo svoje petje. Vmes so se čule najbolj umazane besede in kleve. Nekdo je pel z žganjarskim glasom politično zabavljico.

Lopezinek je butnil z nogo v vrata in stopil v gnjusni brlog. Martin Lenuh in še pet ali šest drugih je sedelo okrog mize; pili so in peli in kleli vse vprek.

»Martin! Ali Vas res ni nič sram?« se zadere vanj Lopezinek.

»Kaj praviš, človeče?« zavpije ta in se vzdigne. Pas je ravno še visel ob njem, klobuk pa mu je stal zadaj na tilniku, kakor sij pri svetniku.

»Sram Vas bodi! Vi ste šlapa! Vi ste strahopetec!«

»Jaz strahopetec, ki se ne bojim ne Boga ne hudiča?«

»Janeza se pa bojite, če se prav Boga in hudiča ne!«

»Jaz, da se bojim tega potepuha? Kje pa je? Kje je? Kje je, da ga zgrabim za glavo in starem kakor kačo!«

»Kaj boste Vi strli! Temu potepuhu ste rekli, da naj Marjano pri miru pusti, zdaj pa govori z njo skozi ključavnico!«

»Kje je ta lopov?« je rjovel Martin ves divji in potegnil velik nož izza pasu. »Kje je, da to železo vanj zapičem?«

»Kaj boste zapičili, neroda stara«, reče Lopezinek, da bi ga še bolj razkačil in to besno zver naščuval na Janeza. »Tam v Grahovem je; če tja prijadrate, naj Vas pa malo poboža.«

Martin skoči pokonci kakor tiger, ki ga spuste iz kletke, in podere na tla enega izmed tovarišev, ki ni bil ta-

ko pijan kot on in ga je skušal ustaviti.

Lopezinek steče za njim in pravi, kakor da je v skrbeh:

»Moram iti za njim, da ne bo kakšne nesreče!«

Pred Grahovim se jima pridruži Salamanka; vsi trije jo krenejo notri; nihče se ni zmenil zanje. Nesreča jih je prinesla ravno pred Janeza, sredi one ozke steze; bil je čisto sam.

»Ta je! Ta!« zavpije Salamanka z divjim srdom.

Ne da bi čakal drugega znamenja, se z nožem v roki zakadi vanj, kakor krvoločna zverina.

»Kaj tukaj stikaš?« zarjove nad njim. »Na!«

Reče in zavihti nož s strašno silo nad Janezom. Ta pa skoči v stran in se tako reši; strga si krinko z obraza, kakor da se hoče biti kot poštenjak, z odkritim obrazom. Prestrašena hoče Salamanka zbežati, a Lopezinek jo zgrabi za roko in jo prisili, da ostane zraven pri tem neenakem boju.

Med tem se je Janezu posrečilo, da je izvil nasprotniku nož iz rok; hotel ga je zagnati v vodnjak, ki je stal prav ob stezi pri hlevnih vratih; toda ženske cunje, ki jih je imel na sebi, so se mu zateknile na neki žebelj, da ni mogel z roko ganiti; nož je držal slučajno ravno tako, da je bil s koncem naravnost naprej obrnjen, in Martin, ki se je v tistem hipu slep od besnosti

kmečko ljudstvo, tako bomo delali tudi v bodoče. Poslanec Hladnik poroča o povzdigi živinoreje in o koristi občin-skih posredniških uradov, ki bodo lahko preprečili obubo dragih pravih. G. Povše priporoča pri živinorejski akciji največjo previdnost in kontrolo. Gosp. Kocjančič poroča, da posestniki še do danes niso dobili plačanega sveta, ki so ga odstopili za šentjanško železnico. Zastopstvo kmetov ima dr. Pegan. Ta zadeva ne sme zaspiti, z vso odločnostjo se moramo boriti, da dobe kmetje svoj denar. Gosp. Oblak poroča o delu Kinečke zveze trebanjske. Dr. Lampe poziva k pristopu k Kmetijski družbi, ki zdaj z deželnim odborom sodeluje. Zadevo odkupa sveta zasleduje deželni odbor, ker tudi prispevka za železniške dovozne ceste podjetništvo, oziroma družba ni plačala. Stvar je v pravdi in se bo morala rešiti. Posestniki bodo morali dobiti povrnjen ves denar z obrestmi in z davkom. Regulacija Mirne se bo nadaljevala, člani mirnske družbe se naj snidejo in vzamejo stvar v roke, kajti načrt je že narejen od deželne odbora. Ko bo izvoljen nov okrajni cestni odbor za trebanjski okraj, se bo naredil program za cestne zgradbe in poprave v tem okraju. S sklepom, da bodo vsi soglasno volili kandidata S. L. S. župana Vehovca, je predsednik zaključil lepo zborovanje.

Shod v Radečah.

V nedeljo, dne 15. januarja 1911, takoj po prvi sveti maši, vršil se je v prostorih »Narodnega doma« v Radečah precej številno obiskan shod S. L. S. Shod je otvoril g. župan Jakob Rižnar, ki je v prisrčnih besedah pozdravil navzoče zborovalce ter dal besedo deželnemu odborniku g. dr. Ivanu Zajc, čegar nad eno uro trajajoča izvajanja o dnevnih vprašanjih so navzoči z največjim zanimanjem poslušali. Poročal je o dovozu argentinskega mesa, katero pa ne more ublažiti sedanje draginje, edina pametna odprava je le, da se povzdigne domača živinoreja. Razložil je pomen državne podpore za živinorejce, od katere dobi kranjska dežela približno 133.000 K za vpeljavo boljše pasme. Podpore se bodo dajale le zadrugam, zato nujno priporoča, naj se tudi v našem okraju osnuje po možnosti živinorejska zadruga, za katero so tla precej ugodna. Govoril je nadalje o novem občinskem volivnem redu ter o usodi lovskega zakona, ki se še sedaj nahaja pri osrednji vladi na Dunaju. Posebno pa je zanimala poslušalce razlaga novega cestnega zakona, po katerem bo prišlo ljudstvo do uprave cest, ker le po novem zakonu bodo mogoče zboljšati ceste našega okraja, kar bo za naše šentjurce največjega pomena, ki že leta in leta prosijo, da se jim popravi skrajno zanemarjena cesta. Toda če ni denarja, se tudi ne more popraviti. Zborovalci izrazijo željo, naj poslanci čimprej izposlušajo novemu zakonu najvišje potrjenje. Omenjal je nadalje gospod deželni odbornik projekt deželnega odbora glede električnih naprav ter opozarjal na vodne sile, katere ima reka Sava, ki teče mimo nas. V začetku marca se bodo vršile dopolnilne volitve enega poslanca za okraj Radeče-Litija itd. ter priporoča, naj oddajo

pri volitvi glasove za Ivana Vehovca. S tem zaključil svoj govor. Gospod župan se mu najiskrenejše zahvali za njegov govor ter nato poroča, da mu je Ivan Vehovec sporočil, da je zadržan udeležiti se današnjega shoda. Priporoča pa najtopleje njegovo kandidacijo, ker je spoštovan ter daleč na okrog poznan kot marljiv gospodar ter bode kot kmet gotovo uspešno zastopal koristi našega okraja. Sicer se bode pa v kratkem prišel osebno predstaviti. Zborovalci navdušeno pozdravijo novega kandidata ter obljubijo da bodo oddali glasovnice za Ivana Vehovca, župana v Žužemberku. Tako je prav! Možje, pokazite z dejanjem, da ste vrl steber S. L. S., ker edino tem potom bomo dosegli častno zmago!

Slovensko gledališče.

»Mati Skrb.«

Ljudska igra v štirih dejanjih. Spisal R. Hawel. Za slovenski oder priredil Fr. Kobal. Režiser A. Verovšek.

Tone Vrhovec, mizar v velikem mestu, je poseben ljubljeneč Skrb, ki nastopa v Drami personificirana kot drugim nevidna grbasta žena v sivo-rjavi obleki, neprijetnega postarnega obraza. Poleg petero živahnih otrok redi pri sebi še svojo mater in bolnega 72 let starega očeta, za katera skrbi z vso sinovsko ljubeznijo. V denarnih stiskah, ki ga že itak tlačijo, pride še njegov hišni gospodar in mladostni prijatelj, Mihajlo Praznik, terjat 210 goldinarjev in mu odpove celo stanovanje, da bo naredil iz delavnice konjski hlev. V hudi stiski pride Vrhovec k Prazniku prosit, naj prekliče odpoved stanovanja. Dobi ga v družbi lahkoživcev, ki šampanjizirajo in praznujejo pijani gostiteljev god. Prošnja je bila zaman. Tone pove nato Mihajlu in njegovim gostom nekaj prav poštenih v brk ter se izseli, potem ko mu je dal Praznik v povrnitev dolga zarubiti skoro vse pohištvo. A Vrhovec ne izgubi niti sedaj poguma in — humorja. S svojimi otroci in prijateljem delavcem Hrašovcem priredi vojaški odhod iz stanovanja, od koder rodbina sama odnese vse, kar je po rubežnji ostalo: eden smetišnico, drugi metlo itd. Skrb ga je spremljala nevidno tudi v novo stanovanje. Tu pa je imel posebno srečo. V kratkem času si je opomogel z lastnim delom tako, da je praznoval 70letnico svoje matere v elegantnem stanovanju kot imovit mož, med tem ko je Praznik — prodajal po gostilnah razglednice in cvetlice. Skrb pa se je poslovila sedaj od Vrhovca, ki jo je bil pregnal iz svoje hiše z delom, poštenostjo in rodbinsko ljubeznijo.

Dejanje je preprosto, ne sicer povsem originalno, a za ljudske predstave jako primerno. Erotični motiv sploh ne igra skoro nikake vloge, kar je v sedanjih dramih izredna rariteta. Drama ni sicer spisana po strogih predpisih kakega estetikarja, specialista za drame; značaj mnogih prizorov je bolj epski kot dramatski; a ne preveč natančnega gledalca to ne moti dosti.

Vrhovec je zelo simpatična prikazen: poštenjak, ki se bori z zaprekami, ki pa trdno zaupa v moč svojega dela in poštenosti in ki tudi ob izkušnjah

ne krene niti za las od poti, katero mu kaže možka čast. Poleg resnosti ima v svojem značaju tudi nekaj neprisiljenih humorističnih potez. Dobil je vrednega interpreta v osebi g. Verovška, ki se nam je zdel za to vlogo kakor ustvarjen. Že njegova zunanost, ki se je ločila od g. Verovška, kot ga poznamo iz ulice, samo po brkih je bila prav primerna vlogi. Njegova igra je bila povsem neprisiljena in lepo umerjena tudi takrat, ko je bilo treba govoriti patetično. Zlasti po tretjem dejanju je žel burne ovacije, katere si je zaslužil prav tako kot igralec kakor kot režiser cele uprizoritve. Sploh smemo biti s to predstavo prav zadovoljni. Vloge so bile srečno razdeljene in dobro našudirane. Za gosp. Verovškom moramo posebno pohvalno omeniti g. Skrbinska kot Praznika; v maski in igri je zadel dobro razvajenega in otročjega ljubljenečka matere, nato pa ošabnega zapravljivca. Brezsrčnega tvorničarja Sajovica je dobro pogodil gosp. Danilo; bil je čisto v svojem elementu. Gosp. Bohuslav je bil kot stari Vrhovec v maski in igri enako dovršen. V začetku prvega akta se ga je kakor tudi igralko »matere Skrb« (kot čujemo, je bila to gospodična Wintrova) bolj težko razumelo.

Sicer pa gre gđni Wintrovi vse priznanje. Po obrazu in glasu je bila tako izpremenjena, da bi nikdo ne slutil v igralki Skrb naivne ljubimke našega gledališča. Vloge Tonelove matere, žene in sestre so bile v priznanih rokah g. Bukšekove, g. Danilove in gđne Šešilove, ki je znala svojo sicer majhno vlogo spraviti do lepe veljave. Skupine so bile dobre, otroci (gđni Danilova in Zupančičeva, g. Zeleznik in dr.) v prvem aktu in tudi pozneje srčkani in razposajeni, dasi bi bilo morebiti umestno, dobiti za Janka in Jakca dva primerna dečka, najsi bi tudi igrala malo slabše kot imenovani gospodični. Izmed pincev v II. aktu omenimo zlasti g. Bukška in njegov slavnostni govor ter g. Drenovca. Manjše vloge so rešili dobro gđna Thalerjeva, gg. Molek, Povhe, Šimaček in dr.

Obisk eventualne repize te predstave prav priporočamo. S. D.

Dnevne novice.

— **Železniška konferenca v Gradcu.** Deželni odbor kranjski zasleduje z vso vnemo in energijo po deželnem glavarju vojvodine Kranjske dvornem svetniku pl. Šuklju na velikem železniškem shodu sklenjene sklepe, ki so bili odobreni v seji kranjskega deželnega zbora dne 1. februarja 1910. Stopil je tudi v stik s štajerskim deželnim odborom. Le-ta je povabil na razgovor, za katerega je s svoje strani designiral štajerskega deželnega glavarja ekselencio grofa Attemsa, njegovega namestnika člana gosposke zbornice dr. Linka in ptujskega župana poslanca Ornišga. V odgovor na to povabilo je designiral kranjski deželni odbor za svoje zastopnike našega deželnega glavarja dvornega svetnika pl. Šuklja, deželnega odbornika dr. Evgena Lampeta in stavbnega nadsvetnika Klinarja. Razgovor se je vršil v štajerski deželni hiši v soboto, 14. t. m., ob 3. uri

popoldne in trajal do 6. zvečer. Vsi delegati so bili zbrani, le dr. Lampe je bil službeno zadržan udeležiti se konference. Razgovor je bil zelo živahen. Našemu deželnemu glavarju dvornemu svetniku pl. Šuklju se je posrečilo, da je pridobil štajerske člane konference popolnoma za naš železniški program.

— **Deželni glavar vojvodine Kranjske,** dvorni svetnik pl. Šuklje namestila prihodnji teden sklicati deželni železniški odbor. Pri tej priliki mu bo poročal o dosedaj storjenih korakih. Sklepalo se bo tudi o sredstvih, kako naj prebivalstvo s svoje strani dejansko podpira železniško akcijo deželnega zbora. Nujno potrebno je, da se v tem ugodnem trenutku ohrabrimo ter kujemo železo, dokler je vroče. Tudi v tem pogledu velja beseda, s katero je na železniškem shodu deželni glavar dvorni svetnik pl. Šuklje končal svoj govor: »Kranjska naša noga! Kranjska naprej!« S. L. S. kot zastopnica ogromne večine ljudstva v kranjski deželi, bo gotovo tudi v tem pogledu popolnoma zadoščala svojim dolžnostim!

— **Iz seje c. kr. dež. šolskega sveta.** Imenovane so učiteljice: za Krko Mira Hafner, za Telečji Vrh Marija Grobovšek, za Št. Janž M. Jager, za Sv. Križ pri Litiji Leopoldina Abram, za Dobrovo Leopoldina Rant, za Brezovico Marija Račič. Imenovani so nadučitelji: Za Vavto vas Fr. Štular, za Trzin Luka Blejc, za Komendo Fr. Krmelj, za Rudnik Anton Vodč, za Cerklje Jožef Lapajne, za Marijo Devico v Polju Viktor Mihelič, za Ježico Jožef Tavželj, za Vič Jernej Ravnikar, Jožef Gregorin se imenuje nadučiteljem extra statum istotam, za Spodnjo Šiško Jožef Lavtžar. Upokojen je nadučitelj Anton Cirman v Doberničah. Ljudska šola v Sodražici se razširi na pet razredov z obdržanjem obstoječega paralelnega oddelka. Zasilna šola pri Sv. Katarini se preosnuje v redno, enorazredno ljudsko šolo. Kotnikova ustanova se podeli tehniku Pavlu Kavčiču. Dalje je imenovan za Šmarje pri Ljubljani nadučitelj V. Mikuž.

— **S Kočevskega.** V Dolgi vasi pri Kočevju je bilo včeraj popoldne nepolitično društveno zborovanje K. s. slov. društva. Govorila sta M. Moškerc in L. Puhar. Zbor je izvolil za častnega člana svojega ustanovitelja bivšega preza-sluznega kaplana Kopitarja. Zborovanje je bilo obiskano prav dobro. Nemški Kočevci so bili zelo poparjeni, ko so doznali, da po odhodu zaslužnega kaplana Kopitarja društvo ne preneha delovati. Med nemškimi Kočevci vlada zdaj velik strah. Tisti Kočevci, ki so uprizorili proti bivšemu kočevskemu kaplanu Kopitarju nečuvne demonstracije in izgrede s kravjimi zvonci, s kadihom in z blatom, so bili seveda po orožnikih ovadeni. Kakor so pa prej razsajali, tako niso hoteli zdaj priznati, kar so storili. Nemški kočevski junaki kravjih zvoncev in blata so se hoteli s svojimi junaštvi »im von der slavischen Hochflut bedrängten Ländchen« pobahati pred vsem germanskim svetom in so naročili svojemu fotografu, da naj jih fotografira. In res jih je naročeni fotograf ravno v najbolj efekt-nih kravjevskih momentih fotografiral. Preskrbeli so tako sodniji tehnično lepo izdelane in prav dobro zadete

in pijanosti zakadil v svojega sovražnika, se je tako nesrečno nataknil na nož, da mu je šel ravno skozi srce, in Janezu ni bilo mogoče, te nesreče preprečiti. Pijanec grozno zakriči, in pade na zobe na obraz.

Oni krik se je razlegnil na dvorišče in se je razlegnil na cesto: »Lenuh je umorjen!« Strašni klic je spreletel vso ono množico, ki je zbežala hipoma na vse strani. Drla je domov kar skozi okna in čez strehe, v tistem silnem strahu, ki obvlada ljudstvo v onih krajih, kadar se kaj takega zgodi, in sicer zato, da ne bi imelo s sodnijo posla. Mrlič je ostal sam, še gorak, tam na stezi v krvavi mlaki. Od dvorišča pa se je razlegal ropot: Marijana je slutila nesrečo in je obupno tolkla po vratih.

Od strahu omamljen je zbežal Janez na cesto, a ljudje so ga zgrabili, ker je Lopezinek na ves glas za njim kričal:

»Držite morivca! Držite razbojnika, ki je umoril neoboroženega starca!«

VII.

Izbruhnila je septemberska revolucija leta 1868. — Sodila jo bo zgodovina.

Njen vpliv se je raztezal na visoke in nizke, velike in male, tako kakor solnčni žarki enako obsevajo vrhove Himalajske in nizko krtno, Šeški prekop in cestno mlakužo, kraljevo palačo in siromašno poslopje Grahovsko.

Revolucija leta 1868 in sploh vse revolucije vseh časov in krajev se dajo primerjati s posodo vode, v kateri je na dnu gošča. Ako se posoda premakne in tekočina začne valovati, tedaj se goščava vzdigne, skali vodo in splava na površje, a kmalu se tekočina umiri in nesnago potegne lastna teža na dno, kjer bi morala vedno ostati.

Tako se najdejo v državi ob revolucijah ljudje srednje vrste, brez pomena, pogostokrat zločinci, ki se dvignejo tako visoko, da zasedejo prva mesta; splošna zmešnjava daje častilakomnežem poguma, častilakomnost pa ni vselej združena s sposobnostjo in talentom. Kadar se pa red in mir vrne, potone ta goščava vsled lastne ničevosti, se sesede na dno in nihče več se ne spomni nanjo.

Taka zmes je bil tudi Lopezinek; v tem času je bil on eden prvih v revolucionarnem društvu in v kratkem je postal predsednik nekega federalno republikanskega kluba v domačem mestu. Njegovi hladni krvi in politički bistroumnosti se je bilo zahvaliti za razne odredbe, ki so prebivalstvu dale zanesljivega varstva proti vsem nazadnjaškim spletkam.

*) Ako se več republik združi v zvezo s skupnim predsednikom, je to federalna ali zvezna republika; taka republika so n. pr. Združene države ameriške. Federalni republikanci so torej tisti, ki so za to, da je njihova domovina federalna republika.

Ko je župan odstopil, so mu vzeli častno meščanstvo, ki so mu ga dali pred par meseci v zahvalo za njegovo skrbno delovanje.

Učiteljem na ljudskih šolah se je ukazalo, da se ima zanaprej pred poukom namesto šolske molitve peti revolucijska pesem.

Prepovedalo se je nočnim čuvajem klicati ob urah: Zdrava Marija Prečista!

Prepovedalo se je tudi za mrtvim zvoniti, zato da ne bi zvonjenje nadlegovalo živih, posebno v tem času, ko je neomejeni napredek človeštva bil neposredno na tem, da premaga smrt. Te in druge odredbe so pomagale in zatirana domovina se je prosto oddahnila. Kastiljski*) lev je lahko v miru naslonil svojo grivasto glavo in zaspal, dokler je bdel nad njim Lopezinek.

Med tem je pa Janez preklinjal svojo žalostno usodo in vzdihoval v podzemeljski temnici. Lopezinek ga je zatožil, da je on ubijalec Martina in vtaknil so ga v preiskovalni zapor. Lopezinek in Salamanka sta bila edini priči onega krvavega dogodka in oba sta pričala soglasno, da je Janez hlinavsko napadel Martina, ki se brez orožja ni mogel braniti, in je Janeza za žive in mrtve milo prosil, naj mu pusti življenje. Nesrečni Janez je zastoj ugovarjal zoper to obrekovanje: dogodki in priče, oboje se je vjemalo,

*) Kastilija, glavna dežela Španije, ima v svojem grbu leva.

in državni pravdnik je zahteval za nedolžno zatočenega smrtno kazen. V tem je izbruhnila revolucija; Lopezinekova veljava je rasla, ker je imel v politiki veliko besedo, in tako se je dalo za gotovo vedeti, kaj Janeza čaka. Toda ena žrtev očetu domovine se ni bila zadosti. Marijana ga je zaničevala in to je njegovo samoljubje hudo ranilo ter zbudilo v njegovem maščevalnem srcu tako silovito in nespravno sovraštvo, da samo z Janezovo nesrečo ni bil zadovoljen, ampak je neprenehoma zasledoval ubogo deklico, da bi še ona postala žrtev njegovega republikanskega nasilstva, ki je izmed vseh nasilstev najhujše.

Ko je Marijana videla očeta mrtvega in Janeza okrvavljenega z njegovo krvjo, jo je to tako presunilo, da ji je srce skoro počilo; nezavestna se je zgrudila na tla in iz ust se ji je vili kri. Prenesli so jo v bolnišnico, kjer tri mesece niso vedeli, ali bo živela ali bo umrla; slednjič je njena močna narava premagala bolezen; a v srcu ji je ostala taka slabost, da se ji je bilo vedno bati nagle smrti. Ko je zapustila posteljo, je bila videti še bolj slabotna, kakor takrat, ko so jo prinesli v bolnišnico. Silna bledica ji je krila obraz, po oči ji imela črne lise in srce ji je bilo neprestano s tako močjo, da se je moglo na obleki razločiti. Pri najmanjšem naporu, pri najmanjšem strahu se ji je vsa kri zagnala v srce, potem pa se ji je zdelo, da gre proti grlu in da jo hoče kar zadušiti. In zdrav-

fotografije tistih junakov in junakinj, ki so zvonili s kravjimi zvonci, metali blato v kaplana Kopitarja, pretepali Slovence in Slovenke tako, da nosijo še danes sledove — nemške kulture. Skrbeli bomo, da ostanejo vrli naši kočevski Slovenci in Slovenke zvesti veri svojih očetov in svojemu rodu. Malo kočevsko nemško jezerce ne bo vtopilo naših ljudi, ki bivajo v lepi kočevski zemlji. Za to bo skrbeli mogočna slovenska krščanskosocijalna organizacija. Naši ljudje na Kočevskem krepko in trdno drže skupaj. Hlepe po pouku in izobrazbi. O tem smo se prepirali včeraj v Dolgi vasi, ko so prihajali slovenski moške in žene, dekleta in mladeniči na zborovanje Katol. slov. izobraževalnega društva. Po dve, tri ure daleč so prišli, da čujejo slovensko besedo, ob slabih, zasneženih potih. Pouka in izobrazbe je željno slovensko ljudstvo v lepi kočevski deželi. Žele poučnih predavanj, žele dobrih slovenskih knjig. Lepo je uvedel bivši kočevski kaplan Kopitar svoje izobraževalno društvo. Ljudje pridno izposojajo knjige, jih radi čitajo in jih redno vračajo nazaj. Po shodu so se ljudje mirno razšli. Poročevalca na shodu nista bila motena. Za red in mir je bilo včeraj izborna preskrbljeno. Kočevski mob je namreč srčen le takrat, kadar zna, da ni blizu orožnikov in pa — rudarjev. Teh dveh se nemški Kočevar zelo boji. Zato so pa tudi Kočevarji izposlovali, da je bilo prepovedano rudarjem hoditi na shode Kat. slov. izobraževalnega društva. Zelo prav bi bilo, da poklicana oblast preišče to stvar, ker nihče ne more braniti svobodnim državljanom pohajati shodov in nihče tudi ne more groziti z odpustom iz službe, če kdo gre na tako zborovanje. Zasedovali bomo, če se bo tudi ta stvar, kršenje ustavno zagotovljene svobode, spravila pred sodišče, ki naj kaznuje krivce. Govornikov ni včeraj nihče nadržal. Dva pritajena žvižga in en »hoj!«. Kočevar namreč ne zna pravilno hojlati, marveč »hoj!«, to je bilo vse. V Kočevje se je pripeljalo včeraj tudi nekaj Sokolov gledat »klerikalni hec«, kakor so duhovito zatrjali v železniškem vagonu, a v Dolgo vas niso prišli, ostali so rajši v varnih prostorih kočevske Posojilnice, ki je za kočevske Slovence postala žalibog velika nesreča. Res, liberalcem se gre zgolj za »hec«, za resno, izobraževalno delo niso. Mirno, trezno in pametno se bo organiziralo naprej slovensko ljudstvo na lepi kočevski zemlji. Za to bomo skrbeli mi, ki nam ni za »hec«, marveč za resno, pametno izobraževalno delo našega ljudstva, bodisi v daljnji Ameriki ali v bližnji Kočevski.

+ Kdo pospešuje nemške in laške interese? List mladinov psuje okoli sebe kakor besen. Upije, »da so klerikalci podle, brezdomovinske duše, ki rajše pospešujejo po celem Slovenskem nemške in laške interese, kakor da bi se borili za svoj narod«. V sedanjem času je treba res precej zatajevanja, da na take izbruhe ne odgovorimo tako, da bi liberalcem šumelo po ušesih in bi se odpirala zemlja pod njihovimi nogami. Podlo pa je, računati na pardoničenje, potem pa psovati! Če kedaj, smo ob zadnjih dogodkih ravno mi pokazali tako samozatajevanje, kakršnega bi izvestno častnikarstvo nikdar ne

bi bilo napram nam zmožno, pokazali smo, da nam je resno za javne slovenske interese, katere so ravno liberalci s svojim nerodnim delom silno ogrozili. Zato naj bodo ljudje, ki so s svojimi deli pospešili interese tujstva, nekoliko ponižnejši in naj nekoliko bolj kritičnejše iščejo podlost in brezdomovinstvo. To je naš svet in resno svarilo!

+ Nemški radikali bodo, kakor poroča »Ostdeutsche Rundschau«, brez ozira na torkov sklep Nemškonacionalne Zveze stopili proti ministrstvu Bienerth III. v najostrejšo opozicijo. Če je to res — je podan nov važen moment v sedanjem notranjepolitičnem položaju.

+ Izrodek šegulčne fantazije. »Sloga«, glasilo dr. Ploja, ki ga poveli piše gospod Šegula, mož, ki velikokrat sliši travo rasti prinaša sledečo vest: Dr. Šusteršič se namerava odpovedati poslančevanju, obdrži pa predsedništvo »Ljudske posojilnice« v Ljubljani z letno plačo 20 tisoč kron. Na njegovo mesto hoče dr. Pegan. Dr. Krek pa bo vsled papeževga ukaza moral odložiti predsedstvo »Zadružne Zveze« z letno plačo 8000 K. Mesto s plačo vred prevzame dr. Šusteršič. Dr. Korošec bo odložil deželno in državnozbornski mandat. — Plojev šefredakter operira gotovo že z Markonijevim telegrafom, ker lovi take novice po — zraku.

+ Načelnik generalnega štaba ekselencen fcm. Konrad pl. Hötendorf se je, ko ga je obiskal deželni glavar vojvodine Kranjske, dvorni svetnik pl. Šuklje, v zadevah kranjskega železniškega vprašanja jako ugodno izjavil. Takoj uvodom razgovora je poudarjal, da je pazno in z največjim zanimanjem preštudiral dopis deželnega odbora kranjskega na železniško ministrstvo in je obljubil, da stori vse, kar je sploh v njegovih močeh, da se od dežele Kranjske zahtevane železnice tudi zgradi.

+ Gospodinski tečaji na Kranjskem in naučno ministrstvo. Naučno ministrstvo je sklenilo, da vpošlje na Kranjsko študirat gospodinske tečaje dvornega in ministerialnega svetnika dr. Heinza. Dvorni svetnik pride v Ljubljano dne 27. t. m. in bo gost deželnega glavarja dvornega svetnika pl. Šukljeta, s katerim se udeležiti tudi izkušnje gospodinskega tečaja v Selcih.

+ Uravnava Vipave. Za uravnavo Vipave na Kranjskem je izdelan načrt, a ugovor je z goriške strani, koder pravijo, da bi jim regulacija na Kranjskem ob povodnji škodovala, če se ne uredi voda tudi v spodnjem toku. Sedaj je pa vlada naročila, da se izdela tudi načrt za uravnavo Vipave v goriškem delu.

„Gre za Vašo kožo“ — shod se je zvršil v Idriji v nedeljo 15. januarja v znamenju, katero je napovedal »Slovenec«. Prišlo se je s surovostjo. Našega Janeza Kavčiča so popolnoma brez vzroka telesno napadli in ga hoteli vreči iz pivarne »pri črnem orlu«, kjer je bil shod. Dobil je tak sunek v prsi, da je omahnil in čutil hude bolečine, rokav pri suknji pa so mu raztrgali, ko so ga pehali iz pivarne. Bili pa so vendarle preslabi, da bi ga izrinili, dasi se jih je kakih pet vanj zaganjalo. Raztrgana suknja Kavčičeva in sunek v prsi bosta vedna priča, kaj bi se godilo našim ljudem, če bi si drznili kdaj vstopiti v

prostore, kjer bi imala glavno besedo liberalna in socialdemokratska gospoda. Tako bi se godilo pristašem Slovenske ljudske stranke, če bi hoteli kdaj priti v javno čitalnico, ki so jo nameravali sezidati na občinske stroške. Kdor je doslej morda še dvomil, mu po tem shodu ne bo več mogoče. O »klerikalnem nasilju na naprednjake« so hoteli zborovati, shod pa sami začeli z nasiljem, s trganjem sukenj in suvanjem. Pri taki nasilnosti je tudi jasno, koliko je vredno glasovanje o stavljenih resolucijah. Govorili so na shodu notarjev koncipient Tavzes, Anton Kristan iz Ljubljane, občinski tajnik Julij Novak in gospod »direktor« iz konsuma Štraus. Glavni predmet, ki so ga obdelovali, je bil rekurz proti občinskemu proračunu in znana zadeva z verando Alojzija Kobala, s katero imajo Idrijčanje sploh in davkoplačevalci posebej z Oswaldom vred prav toliko opraviti, kakor z drvarnico in verando, ki jo je hotel pred 17 leti na istem mestu postaviti umrla posestnica Terezija Logar. Tudi ona je morala podreti, kar je bila dala sezidati, dasi takrat še ni bival Oswald v Idriji in v deželnem odboru tudi ni sedel na eden sedanih odbornikov S. L. S. Dobili so štirje govorniki odgovor od Janeza Kavčič, — pa pošten. Več v soboto.

+ Papežev delegat O. Bastien, ki v Sarajevu preiskuje sporne zadeve med čed. oo. frančiškani in nadškofom dr. Stadlerjem, je zdaj odpotoval v provincijo, kjer bo nadaljeval po večjih krajih svoje poizvedbe. Delegat dela na popolni sporazum in je dosegel, da so prenehali vsaj napadi po listih. Hvala Bogu!

+ Zoper nasilstva pri ljudskem štetju na Dunaju so protestirali nemški socialno-demokratski občinski svetovalci v seji 13. t. m.

+ V zdravstveni zastop ribniški je od deželnega odbora imenovan Anton Fric, posestnik, Hrovače.

Najstarejši avstrijski vsenčiliški profesor je P. Hugo Hurter S. J., ki obhaja zdaj na inomoški univerzi 80 let. Znan je po svoji učni knjigi dogmatike in izdaji cerkvenih očetov. Od njegovih učencev je 5 nadškofov, 14 škofov in 11 opatov.

+ Za Čeha je vpisal svojega slugo minister za notranje zadeve, h kateremu so se šli pritožiti češki poslanci, ker organi dunajskega magistrata potvarjajo ljudsko štetje. Minister je to zato omenil, da dokaže, kako on vestno pojmuje ta posel. Minister je za svojega slugo zapisal za občevalni jezik češčino, ker je sluga tako sam hotel. To pa seveda ne ovira c. kr. oblasti drugod, da trpe najhujša nasilstva ali celo samo kakor na Koroškem nasilja direktno izvršujejo.

+ Povsod krivica. Kranjska deželna vlada je odredila, da se ne sme na magistrat klicati za korekturo števnih pol nobenih slovenskih uslužbencev, katere so nemški gospodarji v Ljubljani vpisali za Nemce. Tako se povsod skrbi za umetno nemštvo tudi na način, na kakršen bi se ne smelo. Tako niti v Ljubljani ne bo ob ljudskem štetju mogoče podati prave slike.

— Sprejem novega gosp. župnika v Gorjah se je izvršil nad vse sijajno. V sredo, dne 11. januarja, se je pripeljal č. g. poslanec in župnik Piber, sprem-

ljan od vse bohinske duhovščine. Prav na blejskem kolodvoru ga je pričakoval občinski odbor in požarna brigada na konjih. V navdušenih besedah ga je pozdravil gospod župan Jan v imenu občine. V Gorjah pri cerkvi je pričakovala novega dušnega pastirja šolska mladina, zbrane so bile vse družbe in društva. V imenu šolske mladine je pozdravila gosp. župnika Vida Zirovnikova, hčerka g. nadučitelja, v imenu društev pa Andrej Zumer. Gorjanska cerkev in nje bližnja okolica je bila ta dan prav zares majhna podoba raja. Vse je bilo v vencih, zastavah in mlajih. Zvečer je bila krasna razsvetljava in pevski zbor menjaže z domačo godbo je napravil novemu gospodu dušnemu vodniku krasno serenade. Vseh Gorjancev misli in želje so se strinjale ta dan v eno, proti nebu kipečo željo: Na mnoga, mnoga srečna leta!

— Zimska sezona v Bohinju. Včeraj je imelo drsališče v Bohinjski Bistrici velikanski uspeh. Občinstva je kar mrgolelo. Od Trsta je pripeljal poseben vlak na stotine in stotine ljudi.

— V vodi Sorici blizo gostilne Ivan Zgaj na Kranjskem so dobili 13. t. m. zjutraj mrtvega Mihaela Koder iz Podbrda (Goriško). Bil je tam pri drvarskem delu. Ker sta bila dva skupaj in malo vinjena, se ne ve, kako se je ta nesreča zgodila.

— Združenje mest za nakup mesa. Danes se vrši od trgovsko-politične centrale na Dunaju sklicana enketa, ki se peča z vprašanjem združitve mest za nakup mesa.

— Podpore gasilnim društvom. Deželni odbor je dovolil za leto 1910 iz stražno-gasilnega zaklada podpore nastopnim gasilnim društvom: Ljubljana 800 K; po 200 K: Gorenje Vrhpolje, Podutik, Zerovnica; po 150 K: Dobliče, Vinica, Bled, Kropa, Ljubno, Podkoren, Ribno, Ambrus, Mirna, Mirnapeč, St. Peter pri Novem mestu, Vel. Loka, Postojna, Dobropolje, Jurjevica, Sušje, Moravče, Vodice, St. Janž, St. Vid (Dolenjsko), Škofja Loka, Zabnica, Dravljica, Kašelj-Zalog, Stara Vrhnika, Stožice, Ledine; po 120 K: Vavtavas, Dolenjavas pri Ribnici, Škofljica, Vrhnika; po 110 K: Studeno, Sodražica, Horjul; po 100 K: Metlika, Begunje, B. Bela, B. Bistrica, Breznica, Gorje, Kamnagorica, Kranjska gora, Mošnje, Radovljica, Srednjavas v Bohinju, Zasip, Trebnje, Razdrto, Ribnica, Belacerkev, Domžale, Stob, Trzin, Cirklje (Dolenjsko), Sv. Križ pri Kostanjevici, St. Rupert, Poljane, Predoslje, Selce, Sora, Zgor. Benik, Dobrova, Gameljni, Iškalo, Ježica, Podpeč, Polhovgradec, Ig, St. Vid nad Ljubljano, Tacen, Tomišelj, Vič Glince, Vižmarje, Vrbljane, Zgor. Šiška, Dobračeva, Dolenji Logatec, Gor. Logatec, Rovte, Spodnja Idrija, Stari trg pri Ložu, Ziri; po 90 K: Semič, Blejska Dobrava, Selo, Slavina, Velike Poljane, Motnik, Mokronog, Vače, Stražišče, Hotederšica, Štefanjavas; po 80 K: Črnomelj, Dovje, Hrušica, Jesenice, Koroška Bela, Mojstrana, Rateče, Novo mesto, Orehova, Toplice, Žužemberk, Hruševje, Ilirska Bistrica, Knežak, Senožeče, St. Vid pri Vipavi, Zagorje na Pivki, Sv. Gregor, Velike Lašče, Lukovica, Dob. Dol, Dolsko, Mengeš, Kostanjevica, Krško, Radeče, Skocjan, Krka, Litija, Duplje, Gorenjavas, Predvor, So-

niki so izrekli, da bo ob prvem močnem razburjenju umrla nagle smrti. Marijana je poznala svoje stanje in ajene misli so bile obrnjene vedno na smrt; vendar je ni zapustil tisti dušni mir, odkar je vse posvetne spomine pokopala. Velika nesreča prežene hude strasti iz srca ravno tako, kakor vrtinarjeva roka škodljivi plevel iz vrta; duša mora biti nekaj časa pokopana v težavah, da se razvije v vsi svoji moči in lepoti. Vedno je bila pripravljena kakor popotnik, ki vsak trenutek pričakuje znamenja za odhod, a ure ne ve natančno; tako je v dejanju izpolnjevala modri svet Tomaža Kempčana: »Tako moraš uravnati vsa dejanja in vse misli, kakor da ti bo treba takoj umreti.«

Ko je Marijana spoznala, da jo Lopežinek zasleduje, je vprašala kaplana za svet, kaj naj stori, da uide sovražniku svojega miru in njegovim splet-kam. Gospod ji je svetoval, da naj gre v samostan, kjer bi stregla stari hromi ženi; obljubil ji je, da bo že govoril za njo. Lopežinek je zvedel, kaj Marijana namerava in je vzkliknil ošabno in škodoželjno:

»Samostana bo konec in nune bomo tudi spodili. Mi bo že še plačala Marijana!«

Ko je Marijana zapustila bolnišnico, ji je bila prva pot h Kraljevi kape-lici; hotela je izročiti zadnji prihranek svojega težkega truda za mašo za svojega očeta. Pa ko je prišla do ka-

pelice, je žalostna ostrmela: vrata so bila zaklenjena; septemberska revolucija, ki je porušila toliko cerkva, tudi ti tihi in skromni kapelici ni prizanesla.

Marijana ni za trenutek premišljevala; pokleknila je pred zaklenjenimi vrati in molila tako goreče, kakor da gleda pred seboj podobo Kristusovo... Zakaj, kje je nasilnež, ki more zvezati katoliško vero? Kaj pomenijo razrušen tempelj in zaklenjena vrata pred očmi krščanske duše, ki gleda pred sabo večnost in plava visoko nad zemeljskimi težavami ter išče le tebe, moj Bog, v tvoji nebeški slavi? —

VIII.

Ječa, v kateri je bil Janez zaprt, je bila nekdanj samostan, a na poslopju ni bilo prav nič več cerkvenega opaziti; velika štirikotna stavba zavzema z glavnim pročeljem celo stran obširnega trga. Okna so zidana v treh pravih vrstah in so vsa omrežena z močnim železjem. Pri velikih vratih stoji vedno dvojna straža, nad vrati pa je vzdana kamenita plošča s tem-le pametnim nasvetom: Izpolnui postavo in tvoja noga se ne bo izpodtaknila! Dvorišča so prostorna in zračna, celice pa tesne in temne. V teh celicah prebivajo mladi tatje, ki so ravno šele zašli na kriva pota, pomešani s starimi in trdovratnimi zločinci, ki delajo iz ječ šole za vse zločine in pregrehe. Resničen je napis, ki smo ga brali na dvorišču v neki ječi:

Nad vrati ječe z ogljem
To zapisano stoji:
Tukaj dobri se izpridi
Slab v zločinca dozori.

V teh celicah pa čakajo kmotne razsode tudi večji zločinci, ki tega kraja ne smejo zapustiti, razen kadar jih peljejo v prisilno delavnico ali pa na vešala. V eni izmed teh celic je čakal obsodbe tudi nesrečni Janez.

Takrat je zahajal v te ječe nek poseben človek; ob vsaki uri ga je bilo videti na dvorišču ali pa v celicah; zanj niso bila nobena vrata zaprta, noben jetnik mu ni bil neznan. To je bil star mož visoke postave in zelo suh; njegova glava je bila plešasta. Obleden je bil v kuto, ki je bila tako ozka in kratka, da je bila videti, da ni njemu umerjena, čevlji pa so bili tako široki in dolgi, da gotovo niso bili zanj narejeni. Novi jetniki so mu rekli gospod župnik, stari pa pater France.

Pater France je bil iz imenitne španske rodovine. V osemnajstem letu je zapustil palačo svojih očetov in vstopil v kapucinski samostan; nobenih hudih skušenj in nobenih takih dogodkov ni doživel, ki bi mogli razložiti slepim očem sveta ta sklep, ki so ga razglasili potem za neumnost. Ko so začeli razpuščati samostane, je moral tudi on zapustiti sveto zavetišče. Vendar se ni vrnil v hišo svojih očetov, kjer ga je pričakovalo bogastvo in pa ljubezen domačih; rajše je prosil za kaplansko službo v neki kaznišnici. In tam je nadaljeval svoje duhovsko živ-

ljenje med temi izvrški človeštva, ki so bili pa njegovi ljubljenci. Blato, ki je pokrivalo njihove duše, ni zakrivalo njegovi bistrovidni ljubezni božje podobe; in čeprav je bila ta podoba omadeževana in včasih skoraj izbrisana, je bilo vendar še vedno mogoče, da se ji prvotna lepota vrne, samo ako omeči irdo skorjo zločina ogenj ljubezni, ki je tega menih tako razvnel.

V tem hudem delu je preživel več ko trideset let; toda sredi leta 1866 so odprli v mestu kapucinski samostan, in ko je pater France to izvedel, ni omahoval ne en trenutek: znova je oblekel zakrpano meniško obleko, ki jo je hranil za smrt, in je zapustil svojo samoto, da vstopi v novo družbo; tako je zamenjal svoje prosto življenje posvečeno dobroti in podložnim življenjem svete pokorščine, ki ga je obljubil Jezusu Kristusu.

Kmalu so mu izročili njegovi višji misijon v ječi. V onem času ni bilo na španskem po menihih drugega sponi-na, kakor brezbožne pesmi in debele laži, ki so jih v prejšnjih časih izmislili obrekavci. Tako se je zgodilo, ko je te razbojnice in ubijavce prva osuplost nad novim gostom minila, da so začele kipeti iz njihovih umazanih ust grde šale in nesramnosti in celo bogokletja, s čimer so neprestano motili govore misijonarja, ki jim je obetal za eno samo solzo kesanja večno kraljestvo.

Kapucin se vendar ni udal, ampak je tri dni nadaljeval svoje pridike. A

rica, Staraloka, Senčur, Voglje, Bizo-
vik, Borovnica, Brezovica, Moste, Pija-
vgorica, Pirniče, Spod. Šiška, Smarje,
Št. Jurje, Verd, Bloke, Cerknica, Črni-
vrh, Dolenjavo pri Cerknici, Godovič,
Idrija, Planina, Tržič; skupaj 152 dru-
štvom 16.530 K.

— **Prepovedani živinski semnji.** Z
ozirom na to, da se kužna bolezen na
gobcu in parkljih pri goveji živini v
Istriji odnosno na Primorskem čim
bolj širi in se je ista uže zanesla v
naš okraj se do preklica prepove vrši-
tev živinskih semnjev za parkljasto
živino (goveji, ovce, koze in prašiče)
v celem okolišju okrajnega glavarstva
Postojna. Izvzeti so od te prepovedi
semenji za kramarsko blago in za konje-
kateri se bodo smeli brez zadržka
vršiti.

— **»Prepoved živinskega semnja v
Kamniku.«** Radi izbruha kuge na gobcu
in parkljih pri živini v občini Mengeš
je c. kr. deželna vlada prepovedala ži-
vinski semenj v Kamniku, ki bi se
imel vršiti dne 20. januarja.

— **»Shod kmečke zveze za novo-
meški okraj.«** Pod tem naslovom je
pisalo glasilo mladinov same nesramne
laži o tem zelo krasno uspelem shodu.
Če bi bil kakšen drug časopis pisal
kaj o tem, bi kmetje, zbrani na tem
shodu, že odgovorili, s takim listom
kakršen je mladinov, se pa ne spuščamo
v polemiko.

— **Poročil se je nadučitelj g. Josip
Mihelič** v Preddvoru z gđno. Josipino
Majde, učiteljico v Št. Lovrencu.

— **Umril je** na gradu Zerjavgrad
graščak g. Karol Račič.

— **Meso se je zopet podražilo** v Ce-
lovcu, in sicer: 1 K 92 vin. do 2 K za-
dne in 1 K 68 vin. do 1 K 80 v. sprednje.

— **Novice iz Pulja.** Na bojni ladji
»Budapest« je padel mornar Fran Zrin-
ski, doma iz Senja, raz precejšnje viši-
ne in je zadobil pri padcu težke no-
tranje poškodbe. Prepeljali so ga v de-
želno bolnico. — V samomorilnem na-
menu je pila v soboto karbolovo kislino
19 let stara Dernevič. Prepeljali so jo v
deželno bolnišnico. Vzrok nesrečna lju-
bezen. — Dne 11. t. m. ponoči so se na-
hajali v bližini Lušina štirje ribiči s
svojo barko na lovu. Ko so spustili
mreže v morje, je naenkrat potegnila
močna burja in prebrnila barko z ribi-
či. Proti jutru je prebrnjeno barko za-
pazil nek drugi mali parobrod ter jej
šel takoj na pomoč, toda ni bil v stanu
barke izvleči. Parobrod je moral oditi
v Lušinj po pomoč. Pozneje došlim lad-
jam se je posrečilo barko obrniti. Ko so
barko obrnili so našli v njej v koce za-
vitega dečka. Deček, o katerem se je
dognalo, da je 14letni Vincencij Zenaro,
se je gotovo ulegel spat in ga je ta tra-
gična smrt doletela v spanju. Razun
onoga dečka so bili na barki še štirje ri-
biči, med temi trije oženjeni, o katerih
se pa ni moglo najti nikakega sledu.
Našli so gotovo smrt v morskih valo-
vih. — V soboto se je pričelo s prodajo
10.000 kg došlega argentinskega mesa.
Naval k stojnicam, kjer se je sekalo ono
meso je bil velikansk. Red je morala
vzdržati občinska in državna policija.
Prodalo se ga je že v soboto nad 5000
kilogramov. V ponedeljek se bo prodal

nevihta je bila vedno hujša; vso stvar
je pa netil star hudodelec po imenu
Tanga. Drugi dan je priletel zeljnat
stržen kapucinu na glavo in še tisti
večer je zagnal neki otrok kepo blata
vanj, ki je umazala ono sveto oblačilo
z gnjusno nesnago. Jezen je ukazal
ravnatelj pridige končati in hudobne-
že kaznovati; pa kapucin se je po-
tegnil zanje in ni hotel ječe prej zapu-
stiti, dokler se ni od te drhali vsaj še
poslovil. Prišel je sam na dvorišče, na
katerem je do takrat pridigal, in je po-
kleknil v sredi na tla, hudodelci pa so
stafl v polkrogu okrog njega: ponižno
jih je prosil oduševanja, ker jih je na-
dlegoval, potem pa jim je šel drugemu
za drugim noge poljubljal. Jetniki so
ga strme gledali, psovke in zabavljice
so jim zastale na jeziku. Samo Tanga
je s srepimi očmi gledal kapucina, in
ko se je ta častitljiva glava sklonila
nad njegove z verigami obložene noge,
je hipoma desno vzdignil in zadal ka-
pucinu strašen udarec v obraz. Menih
je od bolečine za hip obmolnil, pa se
je takoj zopet zavedel; prijel je tisto
hudobno nogo, ki ga je ravnokar uda-
rila in je dejal s krotkim glasom:

»Upaj človek! ... Ni te poljubil
neprijatelj.«

Resno je stopil kapucin nazaj na
sredo dvorišča; obraz je bil oblit od
krvi, ki je curljala po dolgi sivi bradi.
Blagoslovil je jetnike s križem, ki ga
je nosil okrog vratu in dostavil, da mu
je pri slovesu samo eno hudo, da ni
med njimi ene same duše pridobil za
Kristusa! ...

(Dalle.)

ja nadaljevala. Meso je bilo lepo, okus-
no, toda jako masno.

— **Samoumor dijaka v Gorici.** Ka-
kor posnemamo iz goriških listov, se je
na gori »Kalvariji« v Gorici ustrelil di-
jak osmošolec Jakob Kastenhuber. Uče-
nje mu je delalo težkoče.

— **Predolge ige za klobuke,** kakor
jih nosijo zdaj ženske, vtaknjene v svo-
ja moderna rešeta na glavi, je budim-
peštanska policija prepovedala, ker
tvorijo nevarnost za bližnjikovo življe-
nje. Prepovedali so to modo tudi v Mo-
ravski Ostrovi, kjer je dama z iglo ne-
varno ranila v oko tramvajskega kon-
dukterja.

Ljubljanske novice.

Ij **Opozorjamo** na jutrišnje javno
predavanje S. K. S. Z. Začetek točno
ob pol 8. uri zvečer.

Ij **Slovensko glasbeno društvo
»Ljubljana«.** Po zadnjem koncertu je
»Ljubljani« prišlo od vseh strani mno-
go najlaskavejših priznanj. Najbolj
laskavo za Ljubljano je do dejstvo, da
se njenih nastopov ne ocenjuje kot pro-
dukcije navadnih pevskih zborov, am-
pak se jemlje za približno eno leto in
pol na svoji izpopolnitvi delujoči
»Ljubljani« merilo kot pri že 30 let ob-
stoječih glasbenih združitvah. To kaže,
da je »Ljubljana« nadkrilila že marsi-
kaj in da postaja pod energičnim vod-
stvom svojega pevovodje Svetka eden
prvih, vodilnih slovenskih zborov. To
je častno za našo stranko, pa tudi za
ljubljsko organizacijo S. K. S. Z.,
kajti ravno na tem polju so doslej ka-
zali vsi izbruhi nasprotnikov, da se nas
hoče imeti za manj vredne, za brez-
pravne. Veliki uspeh pri zadnjem kon-
certu pa je tudi najlepši dokaz, kako
se je urezalo glasilo mladinov, ko je
nekaj tednov pred koncertom napadalo
»Ljubljano«, »da je pevsko katoliško
društvo »Ljubljana« le poizkus, slaba
imitacija naprednih pevskih društev«. Kako
silno take zavistne napade pobije
ocena glasbenega kritika uradnega
lista o zadnjem koncertu: »Pevski zbor
»Ljubljane« se je izkazal pod vodstvom
gospoda A. Svetka kot društvo, ki ni
samo močno po številu, temveč tudi v
pevskem oziru, in je spričo svo-
jih umetniških ambicij kos
svoji nalogi. Zbori, kot je n. pr. od
Premria, zahtevajo krepko disciplini-
ranih pevskih zborov, ki niso samo go-
tovi svojega petja, temveč tudi nudijo
intimni izdeljavi pesmi zadostnega
razumevanja. Zbor »Ljubljane« iz-
kazuje tehniko in inteligenco.« Končno
g. kritik izjavlja, »da je zbor »Ljublja-
ne« na najboljši poti do viška, kajti di-
rigent in zbor sta si svoje lepe naloge
očividno svesta.« Tako bi menda urad-
no glasilo ne pisalo, če bi bile v »Ljub-
ljani«, kakor so psovali liberalni listi,
»same reve in ničle«. In hiteti vedno
višje je resna volja »Ljubljane«! Pri
tem želi dostojne in pravične kritike,
za napade strankarskih nasprotnikov
se ne bo brigala, dasi bi mi lahko vrnil
milo za drago z napadi na druga pev-
ska društva, katerim pa mi puščamo
popolnoma miren in nemoten razvoj.
Od nasprotnih listov seve ne moremo
pričakovati enakega takta. Toliko o
umetniški strani. Kar se pa tiče stran-
karskega stališča, je potrebo »Ljublja-
ne« precej jasno utemeljilo odkritično
glasilo mladinov, ki je nedavno
zapisalo, da v Ljubljani v »ostalih pev-
skih društvih skoro nikdo ni pristaš
klerikalne stranke«. Zato pa hočemo
imeti mi nekaj, kar bo vedno in ob
vsaki priliki naše, zato se zbira okolu
»Ljubljane« vedno večje število naših
somišljenic in somišljenikov pevk in
pevcev ter podpornikov. Nihče nam ne
more zameriti, ako tudi v naših vrstah
v najširšem obsegu skrbimo za glasbe-
no vzgojo in napredek, vsak pošten člo-
vek nas mora pri tem podpirati! Kakor
čujemo, se je zbor »Ljubljane«
zopet pomnožil in šteje sedaj 92
pevk in 73 pevcev. Vaje za ženski
zbor so vsak ponedeljek in
vsak četrtek ob pol 8. uri
zvečer, vaje za moški zbor
vsako sredo in vsak petek
ob 8. uri zvečer. Somišljenice
pevke in somišljeniki pevci, pridite vsi
pomagat napredku »Ljubljane«! V seji
odbora »Ljubljane« preteklo soboto so
bili sprejeti za napredek »Ljubljane«
velevažni sklepi, ki bodo izvršeni na
čast naši krščansko-socialni organiza-
ciji. Za javnost ti sklepi sedaj še niso,
pač pa bo javnost gotovo zanimalo, da
je odbor kooptiral v priznanje njegovih
zaslug za odbornika požrtvovalnega,
izvrstnega pevca tenorista g. Ljud.
Bajdeta in da je »Ljubljana« že se-
daj pričela s pripravami da bo na
taboruslovenske katoliške
mladine in na desetletnici
katol. slov. akad. društva
»Zarje« zastopana imvo-

zantno tudi slovenska pe-
sem. V ta namen bo poleg priprav za
svoj prihodnji koncert, ki bo na Belo
nedeljo, 23. aprila, pričela že sedaj s
pripravami za takratne nastope, pri
katerih hoče v prvi vrsti izvajati narod-
ne pesmi vseh slovanskih narodov ter
tako počastiti takrat v Ljubljani se na-
hajajoče zastopnike bratskih narodov.
Vse, ki hočejo pri tem sodelovati, va-
bimo k skušnjam »Ljubljane«.

Ij **Shod »pri ribi«.** Liberalci so se
zopet imenitno postavili. Včeraj so
imeli shod »pri ribi«, za katerega je
»Narod« cel teden prinašal velika va-
bila. Na shodu je bilo po soglasnih po-
ročilih 30 do 35 ljudi. Dr. Tavčar je iz-
puščal svetovnoznane liberalne obljube
pred volitvami. Zakaj se liberalci šele
sedaj nižjih uslužbencev spominjajo,
takrat, ko so imeli popolno moč v
rokah, so jih pa ošabno prezirali, dr.
Tavčar ni hotel povedati. Prepričan naj
pa bo, da liberalcem nihče nič več ne
verjame, ker so Ljubljancem 15 let vle-
kli za nos. »Dobro« srce je liberalcem
utepla šele grozeča opozicija in ta bo
pri svojem vstopu v občinski svet še
preskrbela, da se bo na magistratu od-
slej drugače godilo in plesalo. Pričako-
valo se je, da bo dr. Tavčar morda po-
jasnil tisto točko v mestnem proraču-
nu, ki izkazuje iz mestne blagajne na-
grade za policijske stražnike, o kateri
pa stražniki pravijo, da jo nikdar ne
dobe, pa o tem ni bilo nič pojasnjene-
ga. Sicer so pa ti liberalni shodiči tako klav-
erni, da se ne izplača pisariti mnogo
o njih. Govornikom se vidi, da so mno-
go v svojem življenju prespali in da se
jim silno zdeha po prejšnjih razmerah
na magistratu. To zdehanje pa se vo-
lilem ne ljubi gledati, zato jih na libe-
ralne shode ni.

Ij **Imenovan** je za ravnatelja ad-
personam tukajšnje jetnišnice doseda-
nji oskrbnik g. Julij Rabitsch.

Ij **Na lovu obstreljeni** in v ljubljans-
ki bolnici umrli lovec je 25 let stari
posestnik Jakob Kavšek iz Podkrajja,
okraj Rateče. Na potu je padel ter se
mu je pri tem puška izprožila. Strel ga
je zadel v trebuh.

Ij **Garnizijska predpustna zabava.**
Društvo dalje služečih podčastnikov
ljubljske garnizije priredi pod po-
kroviteljstvom gospoda generalnega
majorja Ljudovika Können dne 9. sve-
čana t. l. v hotelu »Union« garnizijski
venček. Z rapošiljativjo vabil se je pri-
čelo. Reklamacije vabil upošlejo naj se
na računskega podčastnika v 7. topni-
čarskem polku Josipa Petschner ali pa
na narednika 27. pešpolka Jankota
Gruber.

Ij **Usoda nagrade za Rožičevo glavo.**
Ko je bilo na Begunjsčici najdeno Ro-
žičevo truplo, je list mladinov zapisal
znatno nagrado za Rožičevo glavo; ko
je bila pa glava najdena, je s svojo na-
gradno obmolnil in pričel zbirati pri-
spevke. Pa tudi o nagradi v tej obliki
kmalu potem ni bilo nič več govora.
Čakali smo meseca. Končno smo v so-
boto vendarle podrezali v več mesecev
shranjeno nagrado in danes smo dobili
odgovor, da je bilo nabranih 13 K, kate-
ro vsoto bo list mladinov izročil Družbi
sv. Cirila in Metoda, ako v osmih dneh
kateri darovalcev ne izjavi, da hoče
imeti denar povrnen. Čudno, da se list
mladinov prej ni spomnil na kaj ta-
kega.

Ij **Čegav je otrok?** Nek goriški la-
ški list poroča, da je pred 20 leti ne-
znana gospa prinesla k gospodu Primo-
žiču, ki je zdaj vodja pisarne advokata
dr. Goloba, v Pevno pri Gorici otroka,
za katerega mu je izpočetka izplače-
vala mesečnino, pozneje pa prenehala.
Primožič je otroka kljub temu vzgajal
do današnjega dne, ko je postal dober
in fin mladenič. Krstili so ga svojčas
za Mariana Helzenhuber, kakor se je
pevskemu župniku v nekem anonim-
nem pismu iz Ljubljane sporočilo. Te
dni pa je fant zasledil, da je njegova
mati neka gospa, ki večkrat prihaja v
Gorico k svoji tu omoženi hčeri. Pri
policiji in na sodniji, kamor so to go-
spo citirali, so jo spoznali mnogi za
ono, ki je pred 20 leti otroka v Pevno
prinesla, in res, vključ temu, da je ugo-
varjala, se je sum zelo potrdil, ker ni
hotela na sodnikov poziv sina in druge
tožiti, češ, da jo obrekujejo. Gospa je
neznano kam odpotovala. Je pač grdo,
da ga mati po 20 letih, ko je vendar vse
pozabljeno, noče za svojega priznati.

Ij **Redna glavna skupščina društva
»Pravnik«** se vrši dne 30. januarja 1911
ob 8. uri zvečer v »Narodnem domu«
v Ljubljani s sledečim vsopredom: 1. na-
govor načelnika; 2. letno poročilo od-
borovo: a) tajnikovo, b) blagajnikovo,
c) knjižničarjevo; 3. poročilo pregled-
nikov računov; 4. volitve: a) društve-
nega načelnika, b) odbornikov, c) pre-
glednikov računov, 5. posamezni na-
sveti.

Štajerske novice.

Št. IIj v Slov. goricah. Nadučitelj
na šulferajnski šoli v Št. Ilju Viktor
Hölsche, je imenovan za nadučitelja
na mariborski deški ljudski šoli. Hö-
lsche je bil po smrti znanega Pistorja
nekak vodja vsenemške propagande v
Št. Ilju, dokler ni prišla na krmilo
mlajša generacija, ki je pod vodstvom
bivšega župana Fišederja in zdravnika
dr. Venigerholza vrgla delavnega
Hölschla iz sebičnih namenov iz odbo-
rov vseh nemških šentiljskih društev.
S tem ga je takorekoč politično ubila.
Mož, ki je dajal še pred nekaj leti takt
vsenemškemu prodiranju v Št. Ilju, se
je popolnoma odtegnil javnemu življe-
nju in je bil zadnji čas miren, zato pa
so ga njegovi nekdanji prezirali. Tudi
Nemci ne plačujejo s hvaležnostjo svo-
je narodne delavce.

Št. V znamenju križa na maribor-
skem odru. Ta igra, ki se je v nedeljo,
15. t. m., popoldne ponavljala na odru
mariborskega »Narodnega doma«, je
dobro uspela. Občinstva je bilo pose-
bno z dežele veliko. Ko bi na repertoarju
mariborskega gledališča bile vedno
enake igre, bi občinstvo še raje obisko-
valo predstave.

Št. Kužna bolezen goveje živine na
gobcu in parkljih, imenovana slinovka,
se vedno bolj širi v mariborskem in
drugih okrajih na Spodnjem Štajer-
skem. Izdane so od političnih oblastih
stroge odredbe glede živinotrtva. Z
govejo živino ne sme v nekaterih obči-
nah nihče voziti drugod kot po svojem
posestvu. Meso se bo še bolj podražilo.

Št. Gosp. Anton Hohnjec, učitelj na
kaznilnici v Mariboru, se je oženil z go-
spodično L. Ozim.

Št. V štajersko odvetniško listo je
vpisan g. dr. Mat. Osenjak, s sedežem v
Gradcu.

Št. 19 oseb je v Mariboru zopet od-
padlo od katoliške vere.

Književnost.

Pouk zaročencem in zakonskim.
Sestavil Janez Zabukovec, župnik. Dru-
ga izdaja. Založila »Katoliška Buk-
varna« v Ljubljani. Cena vezani knjigi
1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več. —
Vedno je bila prva skrb svete kato-
liške cerkve, da po svojih dušnih pas-
tirjih zadostno pouči zaročence in za-
konske o dolžnostih zakonskega stanu;
ta njena skrb je pa dandanes tembolj
na mestu, čimbolj se majo stebri sre-
nega zakonskega življenja. Koliko je
pa ljudi na svetu, ki ne uživajo do-
brote, da bi jih skrbni dušni pastir
poučil o zakonskih dolžnostih in jim
s svojim svetom pomagal v duševnih
bojih, pa tudi v praktičnih zunanjih
vprašanjih. V prvi vrsti takim ljudem
je namenjena navedena knjiga, ki bi
pa tudi sicer v nobeni katoliški hiši
ne smela manjkati; kajti kar zaročenci
ali zakonski pri pouku ne razumejo,
najdejo v knjigi jasno razloženo. Naj
bi romala knjižica v vsako slovensko
hišo, da bode povsod učila, kako se je
treba pripraviti na resnobni zakonski
stan, kako izpolnjevati njega težke
dolžnosti.

* **Žun, Osebna dohodnina.** Četrto
poglavje zakona z dne 25. okt. 1896
št. 220, drž. zak. o neposrednih osebnih
davkih s pojasnili, zadevnimi določi-
bami c. kr. uprav. sodišča in raznimi
vzroci. Cena 1 K 20 vin., s poštnino
1 K 30 vin. — Pri sestavljanju osebno-
davčne napovedi, ki se mora v teku
meseca januarja predložiti davčni
oblasti, bo ta knjiga vsakomur izbornu
služila. Olajšala bo delo in prihranila
s svojimi praktičnimi navodili marsi-
kaj na davčnih izdatkih. Malokomur
so znane določbe glede dovoljenih od-
bitkov, da bi jih v napovedi upošteval
zato tudi ne more biti deležen gotovih
olajšav. — Knjiga se dobi v »Katoliški
Bukvarni« v Ljubljani.

Razne stvari.

Budimpešta bo po najnovejšem
ljudskem štetju imela 900.000 pre-
bivalcev.

Turški sultan bo vrnil srbskemu
kralju Petru poset in namerava priti v
Belgrad.

**Največja banka, najstarejše vse-
učilišče in največja knjižnica.** Največ-
ja banka, pravi list »Harper's Weekly«
je Bank of England v Londonu; naj-
starejše vseučilišče je University col-
lege v Oxfordu, ustanovljeno leta 1050;
največja knjižnica je francoska knjiž-
nica v Parizu, ki obsega skoro tri mi-
lijone knjig.

**Protest katolikov proti Sari Bern-
hard.** Ameriški listi poročajo: Fenny,
predsednik od Amerikan Federation
of Catholic Societies je poslal županu
Gaynorju v New Yorku pismo, v kate-

rem protestuje proti predstavam Rostrandove igre »La Samaritaine«. V tej igri predstavlja židinja Sarah Bernhard Jezusa Kristusa. Fenny pravi, da je to »shoking«, specijelno za katolike v New Yorku in prosi župana, da prepove predstave, če je to v njegovi moči. Župan Gaynor je odklonil vsako intervencijo v tej zadevi, pač pa je svetoval protestujočemu predsedniku, da katoliške družbe vložijo formalno tožbo proti gledališki družbi Sare Bernhard, v katerem slučaju bi bili vsi igralci, med njimi tudi Sara Bernhardtova aretirani. Župan je tudi ponudil svojo pomoč in hoče poslati svoje policiste v gledališče, da konstatirajo, ako Sarah Bernhardt res krši zakone.

Ali ste pridobili „Slovenca“ kakkega novega naročnika? Upoštevajte upliv dobrega dnevnika in agitirajte povsod za nove naročnike!

Telefonska in brzojavna poročila.

»UNIVERSITA ITALIANA«.

Gorica, 16. januarja. Tu se je vršil včeraj shod za laško univerzo. Govorili so različni dijaki in župan Bombig. Sklenili so, da hočejo laško univerzo v Trstu. Nekega dijaka je vladni zastopnik moral opomniti, naj govori bolj pametno.

PARLAMENT.

Dunaj, 16. januarja. Danes ob 3. popoldne se je sešla konferenca klubovih načelnikov na poziv zborničnega predsednika dr. Pattajja, da sestavi delovni program zbornice za jutrišnje prvo sejo. Na vsak način pride najpreje redni proračun na vrsto. Baron Bienerth je programatično izjavo vlade že sestavil in jo bo jutri prebral. Ni še gotovo, ali bo temu sledila politična debata, na vsak način pa se bo razvila ob prvem branju rednega proračuna.

CESAR.

Dunaj, 16. januarja. Cesar se je danes ob pol 8. zjutraj v prvič po svoji bolezni peljal iz Schönbrunn na dvor na Dunaj. Množica je cesarja navdušeno pozdravljala. Popoldne je sprejel cesar v poslovnih avdijenci papeževnega nuncija Granito di Belmonte, ki se mu je obenem zahvalil za visoko odlikovanje z velikim križem Leopoldovega reda.

DEMENTI.

Dunaj, 16. januarja. Vest, da sta se včeraj ogrski finančni minister Lukacs in avstrijski finančni minister Mayer dogovarjala glede tega, da bi se bančna predloga, zlasti pa § 5., izpremenila, se dementira.

VELIK POŽAR.

Trst, 16. januarja. Tu je izbruhnil požar v skladiščih znane gradbene tvrdke za pristaniška dela Faccaroni in napravil za 35.000 K škode. Zavarovanih je 21.500 K.

MODERNA ŠPORTNA NOROST.

Dunaj, 16. januarja. Tudi včeraj se je pri sankanju 15 oseb nevarno poškodovalo in zlomilo različne ude.

STAVKA DIMNIKARSKIH POMOČNIKOV.

Zagreb, 16. januarja. Tukajšnji dimnikarski pomočniki zahtevajo od mojstrov, da jim plačajo mesečno 100 K z oskrbo, ali 150 K brez oskrbe, sicer stopijo pomočniki v štrajk.

VELIKI NEMIRI IN IZGREDI V PORTUGALSKI REPUBLIKI.

Lizbona, 16. januarja. V Lizboni nadaljujejo delavci v plinarnah štrajk. Delavci so poškodovali gasometre in v mestnem kanalu se je zgodila plinova eksplozija, kar je povzročilo veliko paniko. Trije delavci so bili ranjeni. Delavci so poškodovali plinovne kotle in plina je sploh zmanjkalo, ker so odprli vse cevi in ventile. Vlada je od svoje strani najela mestno sodrigo, da strahuje štrajkujoče delavce.

Lizbona, 16. januarja. Stavka delavcev v plinarnah traja dalje. Močne konjeniške in pehotne vojaške straže čuvajo plinarne. Delavci elektrarn so se stavki pridružili. Ognjegasci opravljajo službo delavcev v plinarnah. Stavkujoči kovinski delavci so skušali pre-

govoriti tkalce, da bi se pridružili stavki, a doslej niso imeli uspeha. Stavkujoči plinarniški delavci so tudi poizkušali poškodovati manjše plinove naprave. Civilni guverner poziva v posebnem razglasu prebivalstvo, naj štedi s plinom. Razne korporacije pa so izdale manifeste, ki pozivljajo občinstvo, naj z ozirom na korist republike ne podpira stavk. — Na raznih železničarskih shodih je prišlo do malih konfliktov. Intransigentna večina zahteva, da se višjim uradnikom plače znižajo in povišajo delavcem. Zaradi stavke železničarjev razjarjene počestne tolpe so udrle vrata na centralnem kolodvoru ter udrle na progo, kjer se sestavljajo vlaki, da bi prisilile železničarje k sestavljanju vlakov. Stavkujoči železničarji pa so znali pregovoriti tolpe, da so zapustile kolodvor. Stavka železničarjev pa je točasno menda že končana, ker je upravni svet železnice dovolil uslužbencem povišane plače in dvajsetdnevni dopust. Tudi v drugih zahtevah se je menda železničarjem že ugodilo. Drugo poročilo pa trdi, da so bili v Lizboni hudji barikadni boji, predno se je končala stavka železničarjev. Občinstvo je bilo razjarjeno vsled pomanjkljivega dovoza živil ter je napadlo stavkujoče in večkrat prisililo, da so opravljali službo. Najburnejši prizori so se nudili na centralnem kolodvoru. Vsled stavke delavcev v plinarnah je bilo mesto v temi ter so postajali ljudje vedno bolj razburjeni. Pač pod vplivom teh razmer se je začel stavkarski odbor vnovič pogajati ter je sprejel ponudbe železniške uprave. Promet se od včeraj vrši skoro popolnoma redno.

Lizbona, 16. januarja. K vojakom vpoklicani rezervisti odpovedujejo pokorščino mobilizacijskemu povelju. Oblasti v Campomayor so nujno zahtevale pomoči dveh bataljonov, ne ve se, zakaj. Vlada je prošnjo odbila, rekoč, da nima zadosti vojašine na razpolago.

STAVKA PREMOGARJEV V BELGIJI.

Lüttich, 16. januarja. Pogajanja med lastniki premogovnikov in stavkujočimi delavci napredujejo, tako da bodo stavkujoči začeli v torek ali sredo zopet delati.

EKSPRESNI VLAKI V SNegu.

Pariz, 16. januarja. »Echo de Paris« poroča iz Madrida, da je pri Torralhi zasnežilo ekspresni vlak Barcelona—Madrid. Tudi južni ekspresni vlak Pariz—Madrid je pri Avili popolnoma zasnežilo ter ni mogel nadaljevati vožnje.

Ako imate deklice ali dečke

Prisla je to znanost ribičem — kot garancijskim znanost Scottovega ravnarja kot navadno ribje olje. En poskus Vas bo gotovo zadovoljil.

ki doraščajo, dajte jim brez odlašanja Scottovo emulzijo. Opazili boste kmalu, da izgubljajo slabost in da niso samo čvrsti, ampak tudi živahni in veseli. V Scottovi emulziji se nahajajoče in najbolj učinkujoče ribje olje je prosto zoprnega okusa in zelo lahko prebavno, pridobitev, ki jo je pripisovati posebnemu načinu Scottovega pripravljanja. Pa še več;

Scottova emulzija

je, kakor potrjujejo zdravniki in bolniki, bistveno bolj učinkujoča kot navadno ribje olje. En poskus Vas bo gotovo zadovoljil.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

Zahvala.

Za vse v tako obilni meri izkazano sočutje povodom nagle smrti naše iskreno ljubljene matere

Terezije Lavrič

kakor tudi za častno spremstvo na zadnjem njenem potu, posebno prečastiti duhovščini, c. kr. orožnikom, izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo.

Nova vas pri Rakeku, dne 15. januarja 1911.

171

Josip Lavrič.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 16. januarja.

Pšenica za april 1911	11.22
Pšenica za maj 1911	11.11
Pšenica za oktober 1911	10.71
Rž za april 1911	8.14
Oves za april 1911	8.51
Koruzna za maj 1911	5.67

175

Globoko potrtem srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem pretužno vest, da je naša preljubna mati in sestra, gospa

Marija Kunčič

danes ponoči v 70. letu starosti nagloma izdihnila svojo blago dušo. Pogreb nepozabne rajnice bo v torek, dne 17. t. m. ob 3. uri iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 49 na pokopališču pri Sv. Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 16. januarja 1911.

Zalujoči ostali.

I. slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

Zahvala.

Povodom prerane smrti naše nepozabljene hčerke ozir. sestrice

Ljudmile Čec

gojenke IV. razr. ljublj. dekliškega liceja nam je došlo tolikanj sožalja, da nam ni mogoče vsekemu posebej se zahvaliti. Zategadelj izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo predvsem g. dr. E. Vašku za ves njegov trud in skrb ob bolezni nam drage rajnice; pred. duhovščini za spremstvo do groba in tolažbo; gospodoma ravnatelju dr. Macherju in prof. dr. Moletu za iskrene izraze sočutja; dalje gđc. Wessner in g. prof. Mlakarju za njuno osebno udeležbo pri pogrebu; vrlim gđc. sošolkam za njih izredno udeležbo pri pogrebu, s čimer so pokazale veliko naklonjenost in prijateljstvo napram rajnici; slav. postojnskemu Sokolu za častno spremstvo po deputaciji ter onim vrlim Sokolom, ki so nosili krsto predrage rajnice; pevcem slav. pevskega društva »Postojna« za krasne, v srce segajoče žalostinke pri roistni hiši rajnice in na grobu, gđc. Silvi Balančevi za pretresljiv nagrobni govor, slednjič vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za njih tolažbo, podporo in nasvete ob bolezni in smrti in za njih spremstvo pri pogrebu rajnice. Vsem tem še enkrat tisočera hvala!

V Postojni, dne 14. januarja 1911.

170

Zalujoča rodbina.

Zahvala.

179

Za vsestransko, prirčno sočutje ob časi bolezni, smrti in pogrebu našega nepozabnega sedaj Bogu počivajočega soproga in očeta, gospoda

Franceta Kocjančič

zlasti za tako častno, mnogoštevilno in tolažilno spremstvo pri pogrebu nepozabnega pokojnika izrekamo vsem in vsakemu posebej najiskrenejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo pred. duhovščini, sl. okrajnemu šolskemu zastopu in šolskemu vodstvu Mošnje, slavnemu pevskega društvu iz Brezij za prekrasno petjo pred domom, v cerkvi in na pokopališču, slavnim požarnim društvom, gg. zastopnikom krajevnih občin in sploh vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu prihiteli počastiti spomin rankega s svojo udeležbo pri pogrebu. Obenem tudi vsem ožjim prijateljem, znanec in sorodnikom najprirčnejša zahvala za izkazano sočutje.

Černivec pri Brezjah, 15. januarja 1911.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

188

Povodom smrti moje nepozabne soproge, oziroma matere, hčere in sestre, gospe

Marije Bergant

čutim v sebi dolžnost, da se vsem, ki so mi lajšali ob bolezni in smrti mojo neizrekljivo bol, najtoplejšo zahvalim. Predvsem se zahvalim pred. g. dekanu M. Mraku in č. g. I. Balohu za številne tolažilne obiske, g. dr. Zakrajšku za izredno zdravniško, vestno oskrbovanje. Vsled častnega spreveda in obilne udeležbe občinstva se posebej zahvalim pred. g. Jan. Kalanu, g. pl. Strahlu, g. Fr. Dojencu, g. županu G. Trilarju kakor tudi vsem mestnim trgovcem in sploh mestnemu občinstvu, ki se je udeležilo pogreba. Posebno se zahvalim društvu, ki so s svojo prisotnostjo povečala spreved: Staroški požarni brambi, telovadnemu odseku »Orla«, ki se je pogreba udeležil z zastavo, izobraž. društvu, gospodom pevcem za milo pelje in njihovemu pevstvu g. R. Kemaršiču. Naj mi Bog poplača obilno vsem, ki so mi na ta ali oni način v teh težkih dnevih trpljenja lajšali boleščino ter trpeli z menoj in z mojimi otroci, nedoraslimi sirotami. Ob nenadni, nenadomestljivi izgubi klidem vsem: Bog povrni!

Stara Loka, 15. januarja 1911.

Ivan Bergant

trгоvec in hišni posestnik.

Zahvala.

Povodom smrti našega nepozabnega očeta, gospoda

Karola Müller star.

izrekamo tem potom za izkazano sočutje vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem svojo prirčno zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo sl. gasilnemu društvu kakor tudi gg. tovarišem trgovcem za podaritev venca, gg. pevcem za prelepe žalostinke pred hišo žalosti in ob grobu, za častno spremstvo na zadnji poti slavn. gasilnemu društvu, vsem gg. uradnikom, tovarišem trgovcem, meščanom in vsem drugim udeležencem.

Črnomelj, 15. januarja 1911.

169

Zalujoči ostali.

V najem se daje 180 3—1

gostilna

s koncesijo za točenje žganja v Trnovem na Notranjskem. Nahaja se v hiši ležeči neposredno tik ceste do cerkve. Pripravljena je posebno za obrtnika (mizarja, kolarja, kovača, čevljarja itd. itd.)

Odnosno za trgovsko izobraženega, kateri bi lahko imel malo detaljno trgovino mešanega blaga in slednjemu bi bil že posttranski zaslužek zagotovljen. Potrebne kavejele pogodovoru. — Gostilna odda se s 15. junijem t. l. Ponudbe poslati na

S. JENKO, Podgrad v Istri, kjer se dobe tudi natančne informacije.

Izgubil se je

beli svilnati špic

(Seidenspitz)

majhen, z letošnjo znamko štev. 58, ki sliši na ime »Beli«.

Proti nagradi (30 kron) naj se odda pri Ivanu Velkavrh, Komenskega ulica 5.

176 2

Kovačnica

dobro vpeljana se da takoj v najem za več let z vsem kovaškim orodjem. Prostorna kovačnica je na križpotu na Glincah pri Ljubljani. Kovač mora biti izurjen pri konjih in drugem kovaškem delu. Izve se na Glincah pri Ivanu Pirnat št. 23.

178

H. SUTTNER

Briljanti po nizki ceni.

Ljubljana Mestni trg

urar, prva največja domača exportna tvrdka ur zlatnine in srebrnine

Tovarniška varstvena znamka

„IKO“

Lastna tovarna ur v Švici

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
„MERCUR“ OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Komnica, Češka Lipo, Bran, Břichov, Gubionza, N. Grassitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Müding, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praha, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvilava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Za naše lant.

»Mladost« je stopila zdaj v IV. letnik, in kakor kaže prva številka, ki je izšla 7. t. m., bo nadaljevala odločno in dosledno po poti, ki jo je ubrala že, ko je izhajati začela. Kar »Mladost« prinaša, je vse jedrno, načelno in trajne veljave, zato bi ne smelo niti enega krščanskega mladeniča biti, ki bi ne bil nanjo naročen. Prva številka četrtega letnika prinaša na uvodnem mestu v rubriki »Naša načela« članek prevzvišenega knezoškofa dr. Antona B. Jegliča »Mladenice«, kjer kaže pisatelj fantom razpote, kamor gre na eno stran v pogubo, na drugo pa v časno in večno srečo; drugi članek, »Delo«, razlaga tiste odgovore »Zlate knjige«, ki se nanašajo na kmečko delo na domu in njega vzgojni ter socialni pomen, članek »Orel brez Mladosti« pa je pisan od fantov vojakov, ki izvajajo, kaj »Mladost« za Orla pomeni. Rubrika »Naša organizacija« obsega poročilo o V. seji predsedstva Zveze Orlov in predlog glede osnovanja Podzvez. V rubriki »Naši fantje« se nahajajo dopisi iz odsekov. — »Mladost« zopet priporočamo slovenskim fantom na kranjskem in v obmejnih deželah, ker »Mladost« okreplja versko in narodno čustvo in tvori najtesnejšo vez med vsimi slovenskimi mladeniči. Cena 2 K na leto. Naslov: Upravništvo »Mladosti«, Katoliška Tiskarna, Ljubljana.

»Zlata knjiga« (potrjena in priporočena od cerkvene oblasti) pravzaprav ne potrebuje posebnega priporočila, toda opominjamo nanjo še tiste mladeniče in izobraževalna društva zlasti v naših obmejnih deželah, ki si je še niso omislili. »Zlata knjiga« se po naših društvih in fantovskih odsekih redno prebira ter razlaga, prodane je že že sila veliko in bila je v naši javnosti povsod sprejeta z velikim veseljem in splošno pohvalo. Malokatera stvar je tako v stanu utrjati v mladini narodno zavest, ljubezen do dela, zmisel za ljudske potrebe, pošteno krščansko življenje in energijo v boju zoper vse nasprotnike slovenskega ljudstva, kakor »Zlata knjiga«, ki mora postati last vsakega mladeniča in vsakega našega društva. Stane lepo vezana 2 K, broširana 1 K in se naroča v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

»Mladenice« (II. zvezek: Življenje po veri). Spisal Anton Bonaventura, škof ljubljanski. Tudi te knjige ne more nobeno naše društvo in noben naš mladenič pogrešati. V mnogem oziru je razlaga k »Zlati knjigi«, zlasti kar se diče čistega življenja. Knjiga je pisana izredno jasno ter poljudno, pa krepko. Stanč 1 K 20 h, deset in več izvodov pa po 1 K. Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Hiša

enonadstropna, s šestimi sobami v Rožni dolini št. 217 pri Ljubljani se prodaja. Leži nasproti pekarije. 108

Učenec

se sprejme za trgovino z mešanim blagom na deželi. — Več pove uprava »Slovenca«.

Vsak dan sveže pustne krofe

priporoča

Jakob Zalaznik
pekarija in slaščičarna
Ljubljana, Stari trg št. 21.
Podružnice:
Kolodvorska ulica št. 6
Mestni trg št. 6.

„Underwood“ prodira dalje!

Cez 380.000 komad.
že v uporabi.

Zahtevajte
razkazovanje stroja in
cenike!

Zgodovinsko dejstvo:

Odkar se je »Underwood« tako sijajno izkazal vsled svoje neomane trpežnosti, so tudi najstarejši sistemi pisalnih strojev si prilastili bolj ali manj njegovo obliko in hvalili vidno pisavo a la Underwood.

Staro prerokovanje:

Leta 1899: Underwood se more s pravico imenovati kot pisalni stroj bodočnosti. — To se je hitro izpolnilo, in mogoče menijo, da imajo uspeh, če morejo reči: »naš pisalni stroj izgleda ravno tako, kakor Underwood«.

Novo prerokovanje:

Vsi starokopitni pisalni stroji bodo v kratkem izpodrinjeni z Underwood podobnimi pisal. stroji, ki imajo vidno pisavo.

Nasvet za kupca:

»Izkušnja izmodri«, se more reči tudi v tem slučaju, kajti kdor naroči stroj, ki je upeljal vidno pisavo ter izpolnil, kateri je učinil preobrat v izdelovanju strojev, kateri je žel na vseh razstavah prva odlikovanja, dobil največ svetovnih rekordov v hitrici pisave, ta ravna previdno, ker preživi Underwood vse konkurenčne stroje.

Zaloga za Kranjsko: I. PERKO, LJUBLJANA, Marije Terezije cesta 7, I.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

Poročni prstani

močni v zlatu, na trpežnosti neprekosljivi, 1 par od 7 K naprej v modernih fazonah, graviranje brezplačno

FR. CUDEN

urar in trgovec
Ljubljana

samo v rešernova ulica št. 1.
Največja zaloga stenskih ur. — Ceniki
zastonj tudi po pošti. 121

Lep lokal

za trgovino se odda s 1. svečanom zraven trgovine Janko Češnika, Lingarjeva ulica.

Natančneje se poizve istotam.

V vašem kraju išče neka večja renska izvozna ki bi jej nabirali
trvdka več ljudij po gorah rastočo

praprot

Ponudbe, v katerih je pojasniti, kako bi se 1000 takih listov moglo poslati iz vašega kraja, sprejema pod šifro »B. K. 100« uprava tega lista. 151

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K — 50, pet izvodov in več po K — 35.

Posebna za mladeniška društva pripravna igra, polna navdušenja za krščanska načela. **Andrej Holer**, tirolski junak. **Fran Rihar**. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge). K — 80, deset izvodov K 5.—

Ta igra je bogata po lepih prizorih, se popolnoma prilaga slovenskim ljudskim značajem in visoko vnema domovinsko čustvo.

Zbirka ljudskih iger, dosedaj 15 zvezkov po K — 80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odrede ljudske in diletanškega značaja neobhodno potrebna: igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vse igre v tej zbirki so prirejene za jednake t. j. samo moške ali samo ženske vloge.

Vsebine:

1. zvezek se začasno ne dobi.
2. zvezek. 1. Vedeževalka. — 2. Kmet-Herod. — 3. Župan sardamski ali Car in tesar. — 4. Jeza nad petelinom in kes.
3. zvezek. 1. Mlini pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu. — 2. Sanje. — 3. Sveta Neža. K — 80.
4. zvezek se začasno ne dobi.
5. in 6. zvezek. 1. Garcia Moreno. — 2. Krčmar pri zvitom rogu. — 3. Kukavica modra ptica ali boj za doto. — 4. Sveta Cita. — 5. Pri gospodi. — 6. Črevljari. — 7. Kmet in fotograf. — Kovačev študent.

Mešani in moški zbori. Jakob Aljaž. Sedem zvezkov po K — 60.

Naša pevska društva se bodo rada poslužila novih navdušenih domačih pesmi, kakoršne nam nudi Aljaževa zbirka. Vsi zbori so vzorni in veličastni, a vendar priprosti in lahki, treba samo poslužiti se jih.

1. zvezek: 1. Domovini. — 2. Nevesti. — 3. Ne zveni mi. — 4. Naša zvezda. — 5. Ujetega ptica tožba. — 6. Soči.
2. zvezek: 1. Pri zibelki. — 2. Cerkvica. 3. Ne tožim. — 4. Oj planine. — 5. Oj z Bogom, ti planinski svet! — 6. Šolskodomski mladinci. — 7. Na bregu.
3. zvezek: 1. Psalm 118. — 2. Ti veselo poj! 3. Na dan. — 4. Divna noč.
4. zvezek: 1. Ujetega ptica tožba. — 2. Zakipi duša. — 3. Dneva nam pripelji žar. 1. — 4. Pri pogrebu.
5. zvezek: 1. Job. — 2. V mraku. — 3. Dneva nam pripelji žar. 2. — 4. Z vencem tem ovenčam Slavo. — 5. Triglav.
6. zvezek: 1. Opomin k veselju. — 2. Sveta noč. — 3. Stražniki. — 4. Hvalite Gospoda. — 5. Občutki. — 6. Geslo.

Za društva in društvene prireditve:

Bajuk, Odmevi naših gajev (narodne pesmi). II. zvezek za moški, mešan, deloma ženski zbor. Partit. K 140. — Napevi so vzeti iz naroda in so popolnoma v tem duhu harmonizirani, služili bodo prav dobro vsem našim pevskim zborom.

Vodopivec, Kovačev študent. Besede povzete iz Zbirke ljudskih iger (Iv. Kovačič). — Priključena, lahko-uprizorljiva spevoigra silno komične vsebine. Za proizvajanje pevskih točk je potrebnih samo šest (oziroma pet) moških in en ženski glas.

Krek, Turški križ. Igra v štirih dejanjih. — **Tri sestre.** Igra v treh dejanjih. K 1.—, 10 izvodov K 8.—. — Vsebine obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako slajno prirejena, da se bodeda igri radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Sardenko, Slovanska apostola. Zgodovinska igra. Ob 1025letnici Metodove smrti (885—1910). K 120. — Krasna knjiga vsebuje samo moške vloge in ima poleg poučnega smotra tudi namen netiti med Slovenci narodno zavest ter buditi narodni ponos.

Slovenska Talija. Iz te zbirke je na razpolago v naši zalogi še okoli 80 raznih resnih in veselih iger za mešane vloge. Cena je za vse zvezke enaka in znaša samo 30 vin. za vsako igro. — Seznam te zbirke dopošljemo na zahtevo.

7. zvezek: 1. Slavček. — 2. Zaostali ptič. — 3. Domorodna iskrica. — 4. Pri svatbi. — 5. Pri mrtvaškem sprevedu. — 6. Geslo.

Venček gorenjskih za mešani zbor. Fran Kimovec. Part. K — 50, deset izvodov K 350.

Planinke za sopran, alt, tenor in bas. Ivan Laharnar. Op. 10. Dva zvezka po K 120.

Vsebine 1. zvezka: Ptice. — Na planine. — Najlepše doma. — Pomladna. — Pri zibelki. — Prezgodnje cvetlice. — Vsebine 2. zvezka: V Logu. — Le pevaji. — Planinarica. — Svarilo.

Pomladanski odmevi. Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Ivan Laharnar. Op. 5. Dva zvezka po K 130.

Gorske cvetlice. Slovenski napevi za četrto ali peto mešanih glasov. Ivan Laharnar. Part. K 150.

Venček narodnih pesmi za mešani zbor. Alojzij Mihelič. 2. zvezek. Part. K — 50.

Nagrobice. Francišek Marolt. Lično vez. K 240. **Telovadska**, za moški zbor. Stanko Premrl. Partitura K — 50, glasovi po K — 10.

Moški zbori. Fran Ferjančič. Partitura K 220.

Vsebine: Budilna. — Zlati dnevi. — Lisica in petelin. — Naš prapor. — Bog blagoslovi

pošteno rokodelstvo. — Slovo mrtvim. — Pokojnemu v slovo.

Šesti venček narodnih pesmi za troglasni ženski zbor. Fran Kimovec. Partitura K — 40, deset izvodov K 3.—.

Moški zbori. Vinko Vodopivec. Partitura K 160.

Vsebine: Bratje v kolo. — Z vencem tem ovenčam glavo. — V mraku. — Sijaj, sijaj luna! — Lepi Jurij. — Pogled v nedolžno oko. (Zenski zbor.) — Bratom orlom.

Gorski odmevi. Zbirka moških zborov in čveterospevov. Ivan Laharnar. Op. 8. Dva zvezka po K 150.

Vsebine 1. zvezka: Mi vstajamo. — Moja domovina. — Bratje v kolo! — Napitnica. — Slovan na dan! — Lovčeva slovo. — Vsebine 2. zvezka: Z vencem tem ovenčam glavo. — Vinski hram. — Naša zvezda. — Lahko noč.

I. venček narodnih pesmi za moški zbor. Anton Grum. Part. K — 50, deset izvodov K 4.—.

II. venček slovenskih narodnih pesmi za moške ali ženske glasove. Anton Grum. Part. K — 80. **Præliudium et postliudium** super hymnum austriacum auctoris Josephi Haydn pro organo aut Fortepiano quator manibus (Secondo =

7. in 8. zvezek. 1. Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta. — 2. Za letovišče. — 3. Občinski tepček. — 4. Dve materi. — 5. Nežka z Bleda. — 6. Najdena hči.

9. zvezek. 1. Na Bethlehemskih poljanah. — 2. Kazen ne izostane. — 3. Očetova kletva. — 4. Časica kave.

10. zvezek. 1. Fernando strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja. — 2. Rdeči nosovi. — 3. Zdag gre sem, zdaj pa tja. — 4. Poštna skrivnost ali začarano pismo. — 5. Strahovi.

11. zvezek. 1. Večna mladost in večna lepota. — 2. Repoštev, duh v krkonoskih gorah ali vsega je enkrat konec. — Prepirljiva sosedica ali boljše je kratka sprava kakor dolga pravda.

12. zvezek. 1. Izgubljeni sin. — 2. V ječi. Pastirci in kralji. — 3. Ljudmila. — Planšarica.

13. zvezek. 1. Vestalka. — 2. Smrt Marije Device. — 3. Marijin otrok.

14. zvezek. 1. Junaška deklica. Devica Orleanska. — 2. Sv. Boštjan. — 3. Materin blagoslov.

15. zvezek. 1. Fabiola in Neža. — 2. Turki pred Dunajem.

Knjigovodstvo. Ivan Podlesnik. 1. del. Vez. K 320. Prvi del »Knjigovodstva«, ki je pač najvažnejši pripomoček za gospodarski napredek, obsega načela za društva, za »Čebelice«, za mladeniče in gospodarje.

Knjigovodstvo. Ivan Podlesnik. 2. del. Vezano K 620.

Drugi del je posebno za posojilnice in sploh za zadružništvo prirejen ter obsega veliko tabel. Obravnava o kreditu, zadrugah, raifaznovkah, konverziji, blagovnem prometu in navaja praktične zgleds.

»Ped.« c. octava). Anton Foerster. Op. 108. Partitura K — 60.

Naša zvezda. Anton Foerster. Op. 87. (Besede Simon Gregorčičeve. Samospev s klavirjem. Partitura K — 80.

Bom šel na planince. Marko Bajuk. Potpur slovenskih narod. pesmi za tamburaški zbor. Partitura K 3.—.

Vsebine: Bom šel na planince. — Na planinah solnce sije. — Čez tri gore. — Solnce čez hribe gre. — Pa bom šel na planince. — Jaz pa pojdem na Gorenjsko. — Tiha luna jasno sije.

Na Gorenjskem je fletno. Marko Bajuk. Potpur slovenskih narod. pesmi za tamburaški zbor. Partitura K 3.—.

Vsebine: Po jezeru. — Bratci, veseli vsi. — Le enkrat bi videl. Na Gorenjskem je fletno. Mešani in ženski zbori. Fran Ferjančič. Partitura K 3.—, glasovi po K — 50.

Zbirka obsega sledeče vzorno dovršene zbornice: Pozdrav slovenskemu domu. — Ton selnce, tone... — Planinarica. — Pustni večer. — Solnce čez hribe gre. — Na morju. — Šivilja. — Plevica. — Rožmarin. — Lahko noč.

Vse te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, knjigarni »Ilirija« v Kranju in J. Krajec nasl. v Novem mestu.